

12 RÖPIRAT.

Budapest 1883. december 15.

IV. évfolyam

III. füzet.

Az „Országgyűlési antisemita pártkör” megnyílt.

A múlt október hóban megalakult „Országgyűlési antisemita pártkör” f. hó i-jén vonult be a főváros egyik legszebb pontján, a Kálvintér (Szénatér) i. sz. ház I. emeletén levő helyiségeibe. Ezzel tehát a pártkör hivatalos működését formaszerint is megkezdette.

Itt az ideje mármost, hogy vidéki elvbarátaink az egyes kerületekből a központtal magukat érintkezésbe tegyék, hogy, szemben a közelgő képviselőválasztásokkal, a kör létesíthesse az összeköttetést a központ és a kerületek között.

Miután az antisemita pártkör az ország választókerületeinek nagy részében jelöltek szándékozik felállítani: szükséges eleve tájékozni magát a felől, melyek azon kerületek, a melyekben, a választók hangulata után s egyéb körülményekből Ítéelve, alapos kilátás van a párt jelöltjeit keresztülvihetni; s továbbá szükséges a központnak magát eleve tájékozni az iránt is, kikben összpontosulna mint pártunk jelöltjeiben a közbizalom?

A mennyiben az illető vidékeken antisemita jelöltei akadnának, ez iránti megkeresésre a központ fog ajánlani az illető kerületeknek jelöltek. Az országgyűlési antisemita pártkör máris sok tekintélyes és tehetős egyénnek bírja szavát, hogy jelöltekül készek fellépni. Hisszük, hogy a következő hónapokban a párt jelölti névsora mindinkább nagyobodni fog.

Pártunk koalícionális párt lévén, a zsidókérdésen s az ezzel összefüggésben levő kérdéseken kívül álló, s nevezete-

sen *közjogi* kérdésekben minden jelölt megtarthatja saját nézeteit. S azért pártunknak például szintúgy lesznek *függetlenségi* antisemita jelöltjei, mint *közjogi alapon álló* antisemita jelöltjei, a kik az egyes kerületekben a szerint fognak felléptettetni, amint az illető kerületekben függetlenségi antisemita, vagy pedig közjogi alapon álló antisemita jelöltekkel szerzhetjük meg biztosan pártunk számára a többséget.

A fődolog az, – s erre különösen figyelmeztetjük vidéki elbarátainkat, – miszerint a jelölt jelentse ki határozottan, hogy ő az „Országos antisemita párt” tagja, ennek programját vallja, s hogy megválasztatása esetén az „Országgyűlési antisemita pártkör”-be belép. Mert mi csak az *ezen biztosítékokat nyújtó* jelöltek fogjuk pártunk jelöltjeinek tekinteni s megfelelőleg támogatni; s gondunk lesz rá, hogy lesipuskások s antisemita kortesbörbe bujt filosemiták vagy pedig magukat *nyíltan* antisemitáknak vallani nem merő nyúlnak választó elbarátainkkal farsangi tréfát ne űzhessenek.

A pártkörhöz intézendő mindennemű postai küldemények ezen adresseszal látandók el: „Az Országgyűlési antisemita pártkör elnökségének”, Budapest, Kálvintér (Szénatér) i. sz. I. emelet.

A párisi antisemita-kongresszus.

Franciaországban az antisemitizmus napról-napra nő úgy kiterjedésben mint intenzivításban; ma már a „L'Antisémitique” mellett Mirbeau Oktáv hetilapja a „Les Grimaces” is derekasan szorongatja a zsidókat; sőt már párisi napilapok is, mint a „L'Événement”, „Le Rappel” stb. mind gyakrabban foglalkoznak a zsidókérdéssel antisemitikus szempontból.

Mirbeau Oktáv, lapjának kiadójával Girardi úrral, október második felében meglátogatta Bécsot és Budapestet, s hazánk fővárosában egy egész hetet töltött, alaposan informálván magát a magyarországi zsidóügyi viszonyokról. Az antisemita képviselők s több fővárosi előkelő elbarátunk bankettet is rendeztek a francia vendégek tiszteletére, a kik az itteni érintkezésekből bizonyára bő tápot nyertek a küzdelemnek saját hazájukban fokozott erélylyel leendő vitelére.

Az egyik legutóbbi számunkban említett párisi antisemita-kongresszus is a megvalósulás stádiumába lépett.

Ugyanis a „L'Antisémitique” f. hó 1-ji számában a következő felhívás olvasható:

Paris, 1883. november 28.

Antisemita kongresszus Parisban

1884. évi februárban.

Uram!

A francia pénzügyek évkönyve szerint van Franciaországban 600 pénzügyintézet, a mely 18 milliárd frankot képvisel.

Ez a 18 milliárd 4200 igazgató által souverain módon kezeltetik. Ezen 4200 igazgató között 3000 izraelita van.

Ezen izraeliták, mint Toussenet mondja, „nem termelő élősdiék, a kik mások vagyonán és munkáján élőködnek”; ezenkívül pedig *saját* törvényeik vannak, a melyek *függetlenek* azon országokéitól, a melyekben laknak; s a kik Franciaország közigazgatását megrohanták.

Ezek tehát zsidók.

Minden a kezükben van tehát:

a nagykereskedelem: a leszámítolás és a kereskedelmi szerződések által,

a kiskereskedés: az öt tönkretevő egyedáruság által,

a nagyipar: a börzesvindli és az uzsora által,

a kisipar: a tőkék elvonása által,

a földbirtok: a jelzálogok által,

a közlekedésügy: a vasutak által,

a mezei gazdászati: a nagy adók által,

az adók: az államkölcsonök által,

a területi épség: a nemzetközi pénzügyi koalíciók által, melyek a munkásokat *mindenütt* szolgálatba kényszerítik.

Szóval ők uralkodnak a kormányok fölött.

A zsidók valódi hatalma nem vallási, hanem társadalmi, s ha ez felforgató, akkor ez azért van így, mert államot képez az államban.

Ezek azon konstatált tények, melyeket lapunk hat hó óta ismeretett, megkezdve Franciaországban a harczót a zsidó miveletek ellen.

Egyébiránt Franciaország az az ország, a hol a zsidók leginkább protegálva vannak, először azért, mert pokoli ügyességgel bírnak arra nézve, hogy jó lábbon legyenek minden fenálló hatalommal, hogy elfoglalhassák a közhivatalokat; másodsor azért, mert sikerült nekik szövetkezniök egy sereg pénzsóvár emberrel, a kik szintoly „zsidók” mint ők, anélkül, hogy izraeliták lennének.

A zsidó miveletek megkülönböztető jellege az *uzsora*, a *csalás*, a *hazugság*, a *gazság*, a törvény kijátszása útján, mindennek az levén célja, hogy kevesek előnyére a nemzetek ereje konfiskáltassék ezek pénzügyeinek magukhoz ragadása által.

Másrésről még a legkevésbé pessimista elmék is megegyeznek abban, hogy egy *katasztrófa* felé haladnak, a mely katasztrófa a mindinkább súlyosbodó viszonyok közt *kataklyzmá*-vá is válhatik.

Minden becsületes embernek, a ki szereti hazáját, megakadályoznia kell ezt a kataklyzmát.

E cél elérésére a legbékésebb és a leghatalmasabb eszköz a *iosvélemény felvilágosítása*.

Ezért hívjuk össze az antisemita kongresszust.

Ezért akarjuk ezt Parisban megtartani.

A kongresszus feladata leend megállapítani, melyek azon törvényes rendszabályok, a melyek a kormányoknak ajánltathatnának a czélból, hogy ellensúlyoztathassék a zsidóság vészes működése, a mely a „magas-bank” czimén kifosztogatja a népeket, agyonnyomja adókkal és a háborúba hajtja őket.

A kongresszus elsőben tanulmányozni fogja a jóakarattal és méltányossággal összeegyeztethető eszközöket, a mely jóakarattal és méltányosságnak uralkodniok kell az emberek között egymás iránti viszonyaikban.

Másodszor a kongresszus tanulmányozni fogja a küzdelem esélyeit, és az esetleges kötelezettséget az erőszakhoz való folyamodásra.

Tekintve azt, hogy majdnem periodice forradalmak borítják vérbe a nemzeteket, egy nemét a brutális liquidáczióknak eszközölve, a kongresszus nyomozni fogja azt, mi módon lehetne a zsidókat bibliai hitük teljes megtartására vagy reformálására szorítani, a mely bibliai hit megparancsolja nekik az 50 éves békés liquidáczióknak teljesítését, a melynek *jubilaenum* a neve.

Végül, nemzeti szempontból, a kongresszus konstatálni fogja, hogy, ha 80 ezer zsidó van Franciaországban, van 10 millió *francna választó*, a mely utóbbiaknak illő visszaadni a souverainitásnak azt a részét, a melyet a *zsidó légio* konfiskált tőle.

Franciaiak! Akadályozzok meg, hogy a köztársaság zsidóvá legyen!

Népek! Legyünk magunk a birái becsületünknek, megakadályozván a zsidóságot abban, hogy a háborút reánk kényszerítse.

Népek és polgárok! Jöjjetek a kongresszusra!

A szerkesztőségi bizottság.

יהי אור

Jehi or! — Legyen világosság!

XII.

A Talmud elvei a gyakorlatban.

Világot áraszték előbbi füzetünkben a zsidó örültség ama bösz rohamára, melylyel önmagukat hiszik a világ egyedüli birtokosainak, tulajdonosainak és urainak, és a melylyel tanítják, hogy nem-zsidó, birtokos nem lehet, ezek javait a Jehova elkobozta, mivel zsidókká lenni nem akartak, s eme javakat mind a zsidóknak adta. Ezen, amely őrjöngő, épp oly istentelen tan, – amint képzelné való, – a gyakorlati életre hatás nélkül nem lehet. A Talmud ma is nemcsak tankönyv, hanem egyedüli jogi forrás is a zsidóságra nézve; ezen elv tehát világszerte épp oly élv, mint pl. nálunk a „do ut des, facio ut facias,” vagy: „quod tibi non vis, alteri ne feceris,” vagy más efféle.

Történelmi idők emlékezte óta náluk mindenkor gyakorlatban volt a velük nem egyvallású népek szabad csalása, megrablása, sőt legyilkolása, a nélkül hogy törvényeik a tilalomnak csak látszatát is hirdették volna. Nem, nekik szabad volt lopni, rabolni, gyilkolni, ha az idegen volt erre kiszemelve; ellenben szigorúan tilos volt zsidó irányában. Ilyen elvek gyakorlata mellett nevelkedék a zsidóság, és nevelkedik most

is; erre taníták őket az ősök, erre tanítják ma is. Mindazon nép, mely a zsidót jóakaratólag fogadá, mely a zsidóban is elismeré az embert: jóakaratót keservesen megsíratta. Nem Kelet-Európa az első, mely zsidó jármát hord nyakán; voltak valaha sokkal hatalmasabb császárságok mint a mai három, melyeknek a nyakán zsidó ült! Ki nem ismeri az egyiptomi József történetét? – Ki nem hallott Ahasvérus, Perzsia és Média hatalmas uráról, kinek birodalma az Industól egész Aethiopiáig terjedt, és Esztherről, Hamanról, Mordokhájról? – Spanyolországban a khalifaság idejében éppen oly magasra jutottak mint Egyiptomban, vagy a berlini konferentián, hol a zsidóság irt elő törvényeket, minthogy mindegyik nemzetnek volt egy egyiptomi Józsefe, Mordokháj-ja: Rothschild, Gambetta, D'Israeli, Falk képében, sőt még Andrassy mellől sem hiányzott egy „Dux” (igazabban Dükhesz).

En a történészek legnagyobb részével komolyan hiszem, hogy a zsidóság egy megátkozott nép; kell is hogy így legyen, mert különben ugrás volna a természetben. Ugyanis, a természet mind a három országában észlelünk egy bizonyos fokozatot a legnemesb egyedektől le a legnemtelenebbig: az aranytól le a silány kavicsig; az ananásztól, a pálmától le a mohig, a ronda hínárig; a majomtól a korálig, szivacsig. Ugyanígynek kell a fokozatnak lennie a nemes görög és latin fajtól le egész a semitaság legutolsó fokáig: a zsidóig. Bir élősdivel az ásványország, bir a növényország, bir az állatország: szükségképpen kell birnia az emberi fajnak is; és ez a zsidó.

Jaj azon növénynek, jaj azon állatnak, a melyen a parazitáság (az élősdiség) erőt vesz; a melyen az élősdi letelepszik, magának fészket rág: azt a pusztulástól mi sem menti meg. A legerősebb fa elkorhad a rá felkúszó élősdi növények nedv-elvonó, napfényt-elrabló befolyása alatt; az oroszán, az elefánt elvész ronda férgek szipolyai alatt éppen úgy mint a tisztátlan koldus, kinek rongyaiban undok férgek ütnek vala tanyát. Az emberi nem ezen általános törvény alul kivételt nem képez. Ha egy élősdi faj közéje letelepszik, melyet a természet törvényei ellenére, saját munkájával kell táplálnia, ruháznia, ápolnia hogy el ne veszzen, a következő okvetlenül az lesz: hogy maga a törzs, a nép, az egyedek összege, elsorvad, elvész, míg az élősdi tova vonul.

A zsidóság valaha élősdi je vala Khaldeának, innét átvonult Egyiptomba; midőn innét kiverték, átcsapott Szíriába; innét Babyloniába; majd Perzsiába, Mediába, Parthiába; majd szétszóródott Keleten, bekerült Oroszországba, Lengyel-, Német- és Magyarországra; Délen Arábiába, Egyiptomba, Berbériába, utóbb Spanyol-, Olasz-, Francia- és Angolországokba, ott telepedvén meg leginkább, a hol a parazita életnek legkedvezőbb talaj kínálkozék. – Nincs ország, melyből valaha a zsidó élősdiüket ki ne verték volna; hisz ez a természet, az önfentartási ösztön parancsszava. Ki nem vakarja azt a helyet, a melyet a férgek megcsíp?

— Ki nem takarítja ki házát, ruháját, ha már a férgek megcsokallja?

— Higyjék el uraim, az az idő szükségképpen ismét el fog következni

— és ha az egész világ minden hatalmasa és minden katonája ellene szegül is, – midőn ismétlődni fog Egyiptom, Spanyolország története: midőn a zsidó parazitáságot a népek közös akarata, megegyezése száműzi, testéről lerázza, kilökvén őt a bolygó zsidó útjára, hogy átkának terhe alatt tovább bujdossék a világban.

Kérdjük már most önmagunktól: miben áll az a zsidóságra nehezedő átok? Feleletünket ama régi közmondás foglalja magában, mely így hangzik: „Akit az Isten meg akar verni, annak eszét veszi el.” Ugy verte meg az Isten a zsidókat, hogy eszüktől fosztá meg. Innét van, hogy a zsidó bármely nemű alkotásra teljesen képtelen. Innét van, hogy a zsidó nem művész, hanem másoló; nem „auctor,” hanem plagiarista; innét van, hogy a zsidó az erkölcs értékét nem ismeri, mert nem látja be; innét van, hogy a zsidó megtisztult jogi fogalmakkal nem bír. Innét van a zsidó babonásága, bámulatos hajlandósága mesés, nevetéses, vagy babonás dolgok elhívésére. Innét van a zsidó fanatizmus és bigottság, melylyel más embert embernek el nem ismer, míg fajtán különösen kiválasztottnak hiszi. Innét van végre, hogy a zsidó rabszolgája egy örület rögöszmének: *a világ meghódítása* rögöszméjének. Ez utóbbi örület szülő oka példátlan kapzsiságuknak, ez űzi, ez hajtja őket, mint állatot az ösztön, mindenütt, mindenüvé és mindenkor pénzharácsolásra. Nem törődik azzal a zsidó, hogy mi módon férhet pénzforráshoz; oda kell neki jutnia minden képzelhető áron, ha mindjárt csalás, lopás, áruulás, hamis eskü, hűtlenség, Isten, ember, vallás, haza, vagy akár övéinek elárulása legyen is a föltétel! – A zsidó hírvágyához, kapzsiságához hozzámérhető a történelemben nincs, legyen az erény vagy bűn. – A zsidók ezen, tulajdonait együttvéve tekintem én a józan ész elvesztésének, vagyis Isten átkának; mert eme bűnök emelik az embert leggyorsabban és legbiztosabban embertársai fölé; ezen bűnöket a legkevesebben gyakorolják egyéb népek között, és így, míg egy részről legegyesebb lépcsőül szolgálnak a gazdagságra, rangra és tekintélyre, addig másrészt: leginkább teszik az embert gyűlöltté, leginkább ingerlik fel maguk ellen a jobbak megvetését, undorát és megbotránkozását, a mit a zsidóság ellen 2000 év óta tapasztalt ellenszenv, megvetés a legfényesebben tanúsít. Ama bűnök – vagyis Isten átka – okozzák, hogy a zsidók eddig minden országban magas, csaknem királyi polezokra jutának; csakhogy másrészt – a bűn mindenkor magában hordván büntetésének csiráját is, – ugyanezen bűnök tevék őket gyűlöletesekké, utáltakká úgy a régi mint az új világban, s egyszersmind bukásukat is mindenkor magukkal hozzák, így parancsolván ezt az erkölcsi világ szigorú logicája.

A zsidók mindenkor magasról buktak le. – Napjainkban is igen magasán szárnyalnak; és ez legbiztosabb jele közeli bukásuknak: mert az az isteni átok nem szunnyad –!

Jó lesz azt kétszer meggondolni, amit az imént elmondánk; mert csak ez nyújtja kezünkbe a kulcsot, csak ez érteti meg velünk a zsidók szerepét a történelemben, ez magyarázza meg végtelen gonoszságaikat, istentelen tanait: melyek míg egy részről őket fölemelik, másrésztől gyűlöletessé teszik, a bitorlott magasságból a száműzetés átkába szédítik le. – Berzsenyi ezt így mondaná:

Tündér szerencsénk kénye hány, vet:
Játszva emel s 'mosolyogva ver le.

Ha mindez így nem volna, miképpen taníthatnák a zsidók, hogy nem-zsidót megcsalni, meglopni, megrabolni, elnyomni, rajta boszút állni szahad? – hisz ez rettentő bűn! Elhiszik ők, hogy létezik egy zsidó isten, mely ily förtelmes gonoszságot meg nem büntet? – Vagy azt vélik, hogy az Örök Igazság maga is megcsalható? – Nem, ők az örök

Igazságot nem ismerik; neki nem, hanem az istentelenséget nyilvánosan tanító Talmudnak és a rabbinusoknak hisznek. Ez az ő átkuk. – Természetesen, ők csökönyösen tagadják, mintha a Talmud ilyesmit tanítana; de mit használ ez, mikor mi kérlelhetlenül fejükre olvassuk a tényeket, t. i. *az elméletet, az elveket*, míg a 12 Röpirat számtalan levelezői a tapasztalat tényeit *a gyakorlatból, concret esetek fölemlítése által bizonyítják be.*

Igazán vérlázító példáit olvashatjuk a Talmud-elvek foganatosításának a gyakorlati életben, mint midőn pl. egy levelező arról tudósít, hogy ez és ez a zsidó bizonyos betegen fekvő öreget szed rá; önmagára íratja a haldokló jószágát, adóslevelet irat alá a haláltusában fetregővel örökösie távollétében; a kínlódó meghal; az örökösök kitúratnak atyjuk hagyatékából; és a zsidó ül bele. – Igen, ilyen borzadalmas, még vadállatnak is szegyenére váló cselekményre is van a közéletben több mint elég példa. Az ember kétségbeesve emeli kiterjesztett karjait égfelé: „Isten, te Örök Igazság! hol maradsz villámmal, hogy e szörnyeteget, ez ördögszülöttét agyon nem sújtd?” – És a zsidó? – nyugodt lelkiismerettel tér haza: hisz ő mi rosszat sem tett! – az állam törvényei ellen nem vétkezett; sem a sz. Írás, sem a Talmud, sem a rabbinusok parancsait át nem hágtá: hát miért érezne lelkiismeret-furdalást?

De hát csakugyan megenged ilyesmit a Talmud? – Igenis megenged, sőt gondoskodik is eljárásról ily esetekben, ami világosan mutatja, hogy nagyon is járt úttal van dolgunk, midőn a Talmud e helyével foglalkozunk. Ama szörnyeteg tan imígy hangzik: הגזול את הגר ונשבע לו ומת הררי זה משלם קרן והומש לכהנים ואישם למזבה. שנאמר (במדבר ד') ואם אין לאיש גואל להשיב האישם אליו האישם המושב לאישם לכהן מלבד איל הכפורים אשר יבפר בו עליו היה מעלה את הכסף ואת האישם ומת הכסף יתן לבניו והאישם ירעה עד שיסתאב ומכר ויפלו דמיו לנדבה: *) Aki megrabolja az idegent és (vele szemben) elesküszí, és ha (az idegen, t. i. nem-zsidó) meghalt, íme ez visszatéríti a tőkét (a rablott, lopott jószágot magát vagy értékét) és annak egy ötödét a papoknak ós bírságot (véteért, u. m. áldozatot) az oltárnak (tehát ismét a papoknak); mert mondva van (Num. V. 8.): „És ha nincs amaz embernek örököse, akinek a bírság visszatéríttessék, a bírság a Jehovának adatik és a papé leend, kivéve a kost, mely engesztelő áldozatul mutattatik be, hogy az áldozat engesztelő legyen.” – Ha midőn hozza a pénzt és bírságot, útközben meghal: a pénz fiainak adatik, a bírság(-ul áldozatra szánt barom) pedig addig legeltetik míg megsérül (így alkalmas az áldozatra nem lévén), ekkor eladatik, ára pedig önkéntes áldozatra engedtetik át. Zsidóul: „Hagózel esz haggéz, ve'nisba ló, umesz, haré ze m'salém keren v'hhómes lakóhanim, ve-ásom lammizbéahh; se-neemar (Bemiddvar 5.): „Ve-im én láis góél lehásif háásom élof, háásom hammúsav Lassém, lakóhen, miivad él hakkippúrim, aser jekappér bó álof.” Hajjá ma-ale esz

*) Hogy a nagyon „lelkiismeretes” zsidóbarátok és „szabad”-elvűek is némi hitelt adjanak szavaimnak, sietek megjegyezni, hogy e hely ugyan a Talmudból és pedig a Nezikin (károk) sorozat Bava Kama című könyvének IX. f. 11-ik Misnája, de nem valami „salabakter”, hanem 1880-iki kiadás; tehát a „fölvilágosultság” kellő közepéből való.

hakkeszef, ve-esz ha-ásom, umész, hakkeszef jinnáthen le-vánáf, ve-ha-ásom jir'e ad se-jisztáav, v'jimmákér, ve-jipplu dámáf lindáva.

Szükségesnek vélek itt néhány szó magyarázatot. A Talmud szerint a nem-zsidót megrabló zsidó vétkes ugyan, de nem a rablás miatt, hanem mivel hamisan esküvék; ez pedig csak azért véték, mert a Jehova *neve* megszenteltetésük. A rablott jószágot vagy annak árát (ha t. i. a zsidó magát jelenti, hogy rablott, vagy ha tetten érték), hozzá adván az érték egy ötödét, tartozik a zsidó rabló a *papoknak* adni azon esetben, ha a megrablott keresztény időközben meghal. Vétke kiengeszteléséül köteles még valamit a Jehovának is feláldozni, és ez a bírság. – Itt a ker. olvasó azt kérdi, hogy hát miért nem térítenda vissza az elhalt kárvallott örököseinek? Oka ez: A jelen hely volta-képpen a zsidóvá lett idegenekről szól; ha már most az ilyen „megtért”-nek nincsenek *zsidó vallású* gyermekei, nem tekinthető olyanoknak, ki vagyonával rendelkezhetik; ha más gyermekei pl. *keresztények* vannak: *azok nem örökölhetnek!* – A sz. irás ama szavait, hogy ha nincs valamely embernek örököse (vagy inkább jogérvényesítője), úgy magyarázzák, hogy nem-zsidónak (kereszténynek) nem lehet egyáltalán örököse. – Ha a rabló zsidó időközben elhal, még mielőtt a papoknak adta volna rablása gyümölcsét: *ez a gyermekeire száll örökség, jogos birtok gyanánt!!* – De hisz azokból, amiket eddig hallánk, önként következik a jelen tan; ha a Jehova közzsákmánynya tévé a nem-zsidók birtokát: mi természetesb, mint hogy nem-zsidók nem is örökölhetnek. – Nem is képez a zsidóknál e nézet, ez általános elfogadott, vallott ós gyakorlott tantétel titkot, sőt köztudomású náluk ezen jogi axióma: כל הקודם : בנכסיו זכה ; azaz: Mindaz, aki előbb foglalja el (az idegennek) javait, azoknak jogos birtokosa. Zsidóul: Kol hakkódem binkhászav, záka.

Hová jutottunk, uraim, hogy a polgárosult világban, a magasztalt XIX. században ilyet nyilván kinyomtatni, sőt tanítani lehet? – Én nem hiszem, hogy a kafferek vagy a zúlúk el volnának annyira sülyedve a barbarismusban, hogy ily gyalázatot, az emberi nemnek ily szégyenére váló becstelenséget hinni és tanítani mernének. Ki annyira barbár, hogy üldözésnek nevezze azt, ha valaki ily förtelmeket valló szájr rálegyint? Szent kötelessége a törvénynek, a törvényhozónak, a társadalomnak, sőt az egyes embernek is ily tanokat elnyomni, vallóikat pedig ártalmatlanná, tenni. – Mert mi ezen tan egyéb, mint a társadalmi kötelékek szét-tépése, a népjog, sőt a józan ész és a természeti jog tagadása? – Mi ez egyéb, ha nem a tolvajlás, csalás és rablás nyilvános helyeslése, tanácslása és tanítása, hogy a telhetetlen zsidópapok orvgazdaság által meggazdagodjanak? – Ha ez eltűrhető valamely államban, ott nem lehet a lopás bűn, nem lehet, a rablás törvénszegés; ott jogosan loptat és rabolhat minden ember.

Mit csináljunk hát, mikor a hatalom mitsem tesz e hallatlan barbárság fékezésére?

Megmondom.

Erkölcseleg kell a zsidót ártalmatlanná tenni, *nem pedig bottal*. Ha férfiak azok, akik e sorokat olvassák és helyeslik, nyújtsák jobbjukat, ígérjék meg becsületszavukra, hogy közülök senki zsidót soha „úr”-nak nem szállít; neki kalapot nem emel; ha volt eddig zsidóval barátsága, minden hímölés-hámolás nélkül bontsa szét; zsidót a társaságban meg

nem tőr: vagy ő megy, vagy a zsidó. Fogadja meg becsületszavára, hogy zsidó, vagy zsidó-barát lapot, könyvet nem olvas; zsidó színészt és színdarabot meg nem hallgat; zsidónál mit sem vesz, zsidónak el mit sem ad. Alakuljon minden városban ily liga, melynek tagjai egy kis jelvényt hordjanak, mely őket mindenkor figyelmeztesse esküjökre. Ha szabad a zsidónak, a kőművesnek így tennie, szabad leend az anti-semi-tának is. – A zsidó igen becsvágyó, ezért ajánlá Lutherus, Schudtius stb., hogy azt „úr”-nak ne szólítsuk; mert a zsidó lehet gazdag, de nem lehet „úr”. – „Judaeis et Syris nationibus *natis servituti*” – mondja Tullius.

Egyébiránt tiszteletet és rokonszenvet az emberre senki sem erőszakolhat; ha valaki szereti a zsidókat még azok után is, amiket eddig elmondtam, az önmagát itéli el; én, a magam részéről tolvajok, rablók,, zshiványok czimborája nem leszek! –

Caeterum censeo perfidam Judaeorum gentem ext ... andam esse,

Avellanus.

A zsidó-keresztény házassági törvényjavaslat bukása a főrendiházban.

A két ház tárgyalásainak rövid átnézete.

A keresztény társadalom, az európai keresztény civilizáció, a magyar nemzet becsülete, jövője, élete ellen intézett álliberális-zsidó-szabadkőművesi merénylet megghiúsult: a zsidó-keresztény házassági törvényjavaslat megbukott.

Tisztelet és dicsőség főpapságunknak és azon hazafias főurainknak, a kik a gögös judaizmusnak, győzelmi mámora közepette ezt a hatalmas „Megállj”-t kiáltották oda.

A magyar föld, a magyar ipar, a magyar kereskedelem már a zsidók hűbérévé válva, a hivatalos állások, ügyvédi, orvosi stb. pályák már-már a zsidók által a maguk részére konfiskálva, a t.-eszlári bűnperben hozott felmentő ítélettel a szabad gyermek-sakterolásra a zsidóknak privilégium adva; a magyar népnek, a keresztény társadalomnak, a zsidóság ellen szavukat felemelni merészülő kevés harczosai gúnynak, szidalomnak s üldöztetéseknek kitéve, úgy, hogy a magyar már-már idegennek kezdé érezni magát saját hazájában; a nemzet választottai, a képviselők háza a zsidó hatalom előtt szégyenteljesen kapitulálva..... már-már úgy látszott, hogy semmi sem képes feltartóztatni diadal útjában a győzelmes zsidóságot, a melynek kitűzött célja a magyar nemzet eltiprása s a leggyalázatosabb rabigába való döntése volt.

De íme! a mi soraink szétveretése után megjelennek hirtelen a csatamezőn fényes nevű utódai azon fényes nevű magyar főpapoknak, a kik seregeik élén hajdan karddal a kezükben verték vissza a kereszténység középkori ellenségének, a Félhold hódítóinak

rohamait; de íme! megjelenek a csatamezön dicső elődök dicső unokái, hogy azt a hazát, melyet nemzetségeik egy évezreden át annyi ellenség ellen fentartottak: ma, a világhódító s nemzetünk életfáján szüként rágódó zsidóság ellen, a keresztény népek XIX. századbeli halálos ellensége ellen is megvédjék.

A magyar nemzet nemtője leborul e hazafiak nagysága előtt, s tisztelettel adózik nekik az összes keresztény világ is, a melynek csatáját is vívták ők ama harcban, a melyben kivívott fényes győzelmet ünnepként ünnepli a két hemisphaera kereszténysége.

A magyar főpapság, a magyar arisztokraczia 1883. deczemoer 11-én írta meg saját fényes történelmének egyik legfényesebb lapját, s emléket emelt magának, aere perennius, mert ez emlék a magyar nemzet, a hálás magyar nemzet *szívébe vésett örök emlék!*

Hisszük és reméljük, hogy újra ugyanezen hazafias magatartást fogja követni a főrendiház többsége akkor is, ha a zsidójárom alatt görnyedő képviselőház által újra visszaküldött törvényjavaslat sorsa fölött ismételve fog dönteni.

*

Az alábbiakban adjuk rövid átnézetét a képviselőház és a főrendiház tárgyalásainak. Több oldalról hallottuk már azt a megjegyzést, hogy ugyan miért közli a „12 röpirat” az ily tárgyalásokat, a mikről a napilapokban úgyis eleget lehet gyakran hetekkel előbb olvashatni? A mi eljárásunk oka igen egyszerű. Eltekintve a jelen esettől, a midőn mozgalmunk történetében egy *korszakot alkotó eseményről* kötelességszerűleg referálunk, a törvényhozás termeiben történt fontosabb eseteket registrálnunk kell, habár csak röviden is azon okból, mert füzeteink az antisemitikus mozgalomnak évkönyveit képezvén, évek múlva is könnyen felüthetők s betekintheők; mert hát füzeteket mindenki megtart könyvei között. De hírlapokat ugyan hány ember tartogat, gyűjt és őriz meg, már, csak külalakjuk miatt is?

Ezeket zárjel közt mondva, térjünk a tárgyhoz.

A mily örvendetes képet nyújt ez eset alkalmából a főrendiház, oly siralmas színben jelenik meg előttünk a képviselőház. Tollúnk tánczol a kezünkben, oly nagy kedvünk lenne megfelelő kritikát írni a „t. ház” fölött, ha eszünkbe nem jutna, hogy egyszer már állottunk a sajtóbíró-ság előtt hasonló dolgokért; pedig ezt a kritikát nem valamely külö munkatársunk, hanem *magunk* íránk!

Azért tehát hagyjuk! Úgyis azzal fenyeget bennünket a zsidók által szorongatott Tisza Kálmán miniszterelnök, hogy felhatalmazást kér a háztól az antisemita sajtótermékek elnyomására.

Minket a sajtónak ez a tervbe vett megszájkosaraztatása, – a melyet a mi zsidóbarát ellenzékünk is szívesen megszavazna a kormánynak, – legkevesebbet se fogna gënirozni. Ha nyíltan nem fejezhetjük ki eszméinket, írunk majd leplezve???-kel és !!!-kel, amint a

Bach-rendszer alatt járta, a mikor egy puszta kérdőjel vagy felkiáltójel egy-egy magyar lapban, fölért egy forradalmat hirdető vezércikkkel. Mi már praktizáltuk is ezt a gondolat-bújósdit ezelőtt 5 és fél évvel „Jövönk” című hetilapunkban, a mikor még csak e szóért „zsidó” is sajtó-pert kaphattunk volna. Jót állunk érte, hogy füzeteinkben még az istenben boldogult *Trottmann* se fogna találni „gesetzwidriges” és „schlecht gesinnt” dolgot. Csak a támogatás ne maradjon el elvbarátaink részéről, nehogy aztán úgy járjunk a „12 röpirat”-tal is, mint ezelőtt öt és fél évvel „Jövönk” című hetilapunkkal jártunk, hogy t. i. pártolás hiánya okából beszüntetnünk ne kelljen vállalatunkat.

Tehát – ismételjük – nem akarunk kritikát írni a „tisztelt ház” kritikán aluli magatartása fölött. Tegye meg ezt a kritikát minden józaneszű magyar ember maga. Csupán csak a történelmi igazság kedvéért jegyezzük itt fel azt, hogy az antisemita képviselők nem akartak kérni *s nem is leérték névszerinti szavazást*; sőt, miután olyanok részéről, a kik Budapesten filosemiták, otthon a választókerületekben pedig jónak látják antisemitáskodni, – névszerinti szavazást kérő liszta volt forgalomban, a melyre azonban a szükséges 20 képviselőt nem sikerült összegyűjteniök, – az antisemita képviselők, midőn felhíva lettek nevüket a lisztára jegyezni, ezt *kereken visszautasították*, nem akarván a névszerinti szavazásnál olyanokkal egy lisztán szerepelni, a kik, noha a javaslat ellen szavazandottak, – mégis *sokkal rosszabbak* sok olyan képviselőnél, a kik presszió folytán a javaslat mellett szavaztak volna.

Tessék most a képviselő uraknak igazolni magukat otthon választóik előtt. Mi rólunk, antisemitákról, a mi választóink tudják jól névszerinti szavazás nélkül is, hányadán vannak velünk: mi köpönyegül nem engedjük nevünket felhasználtatni velük arra, hogy otthon bolonddá tehessék választóikat azzal, hogy hiszen ők is „Istóczyval, Ónodyval, Simonyival stb. szavaztak.”

*

A javaslat a képviselőház előtt.

A tárgyalás menete a következő volt:

November 19-én.

Literáty Ödön előadó hosszabb beszédben ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra.

November 20-án.

Éles Henrik után, ki a javaslat mellett szólt,

Irányi Dániel tart a szokásos frázisos modorban lelkesült dikeziót a javaslat mellett. Irányihoz méltóan csatlakozott

Horváth Boldizsár is, az emanczipacionális törvény egyik genialis teremtője, a ki egész naivitással azzal a felszóllítással fordult az antisemita képviselőkhöz, hogy fogadják el ők is a javaslatot, mert ez az ő álláspontjuknak is megfelelő. Nem ártana Horváth Boldizsárnak is olvasgatni a röpiratokat, inert úgy látszik, hogy ő nemcsak Izraelben, de az antisemitizmusban is „peregrinus”.

Győrffy Géza nem fogadja el a javaslatot, sürgetvén az általános kötelező polgári házasság behozatalát.

Lessko István semmiféle polgári házasságot sem fogad el, s fejtegeti a javaslat hátrányait vallás-erkölcsi szempontból, s így fejezi be beszédét:

„Minek tehát új üszköt vetni a forrongó elemek közé? Legnagyobb rész fogja rosszalni ezen törvényt a keresztények közt, kivált pedig az orthodox zsidók közt méltányos resensusra talál. Magyarországon 15 millió lakosból csak alig egy pár száz vallási meggyőződés nélküli fog tapsolni ennek a nem Magyarországra illő csemetének, egy pár uracs, pár címzetes keresztény (Élénk derűtség), kinnek tetszeni fog az a gondolat, gazdag zsidó leányt elvenni, s ha pénze elfogyott, a zsidó menyecskét elcsapni, (Nagy derűtség) a zsidó vallás néhány ambiciózus fia, ki megkereszteltetése nélkül szeretne jelesebb keresztény családokkal rokonságba jönni. Mivé lesz a család? mit fog tenni az anya? kihez fog a gyermekek neveltetése tartozni? egy egész hitközönbös generáció döntend majd valaha a magyar állam léte fölött.”

Miehl Jakab, kerülve az antisemitikus érzületnek még látszatát is, kizárólag egyházi s történelmi fejtegetések után kijelenti, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el.

Göndöcs Benedek a ház homéri kacajától kísérve – a mely szerepben a képviselő úr úgy látszik tetszeleg magának, nem gondolva meg azt, hogy azon ügyet, melyet védelmezni akarunk, nevetségessé tenni annyi, mint azon ügyet agyonütni, – zamatos beszédben fejtegeti a zsidók és keresztények közti polgári házasság veszélyességét a ker. társadalomra s a magyar nemzetre. Sok megszívlelni valót mondott, csak azzal ne fejezte volna be beszédét, hogy ő „nem antisemita”, hanem ő csak azt akarja, hogy a zsidók legyenek mind keresztények. – No ha pium desideriumokkal meg lehet oldani nehéz politikai és társadalmi problémákat, úgy *Göndöcs* Benedek beszéde államférfiúi beszédnek beillenek, már t. i. ha se a filosemiták, se az antisemiták jóízűen nem kaczagtak volna fölötte.

Bossival István: Szigorúan kath. egyházi szempontból határozottan elítéli a törvényjavaslatot.

November 21-én.

Ónody Géza: Tagadja, hogy a törvényjavaslat a zsidóknak „a ker. társadalomba való beolvadását elő fogja mozdítani. Maga a zsidóság se óhajtja ezen beolvadást, mert ez ellenkezik az ő specifikus faji érdekeikkel. Ő és társai a zsidókérdés kielégítő megoldását Magyarország egyik legfőbb kérdésének, a politikai pártoktól ugyan ez idő szerint teljesen különálló, de igen sürgős társadalmi kérdésnek tekintik. Ok is óhajtják, hogy ezen kérdés, mely annyi vizályra, kellemetlenségre adott már is okot, végre valahára megoldassék. Midőn egy ily kérdésben feltámadott mozgalom oly nagy mérveket öltött, mint a milyeneknek a legközelebb lefolyt időben tanúi voltunk, azt hiszi, hogy akkor egyáltalában nem lehet helyes a kérdésnek megoldását magára a társadalomra bízni; és igen nagy kötelesség-mulasztást lát, midőn e kérdésnek megoldásától magát a kormány és a törvényhozás visszatartja.

A miniszterelnök az utóbbi időkben gyakran fenyegetődzésekkel élt az antisemita képviselők ellen. Az ily eljárás ellenkezik az ildomos-sággal és a parlament méltóságával.

De bármiként igyekeznek is a miniszterelnök a jog és törvény anyagából összekovácsolni az ürügyeket, nem fog sikerülni Cromwell lándzsáit feltámasztania és e ház ajtajába állítania, hogy azon képviselőket, kik nem úgy gondolkoznak, mint ő, és a nálánál még hatalmasabb Izrael szeretné, elfogassa vagy e termékből elkeresse.

T. ház! Mily visszaélések és jogtalanságok követték el a legközelebbi időszakban azon világhírűvé vált bünper folyamán, mely bizonyára az önök figyelmét is élénken foglalkoztatta! Már a tiszta-eszlári per visszaéléseiben nyilvánuló zsidó-erkölcsi szellem is meggyőzhetett bennünket két dolog felől; először meggyőzhetett a felől, hogy a zsidók beolvadása erkölcsi érdekeink veszélyeztetése nélkül teljesen lehetetlen, más részről meggyőzhetett a felől, hogy azon visszaélések előmozdításának minden látszat szerint éppen a miniszterelnök volt legfőbb szövetségese, és az ő auspicziuma alatt burjánzottak fel. Utal azon titkos detektívekre, a kik által meg akarták hiúsítani a vizsgálat célját, az igazság kiderítését, utal azon katonai elszállásolásokra, melyek a falukra és városokra kényszerítettek csak azért, hogy páni rettegésben tartsanak oly lakosságot, mely magát csendesen viselte és legkisebb alkalmat sem szolgáltatott arra, hogy ellene ily rendkívüli intézkedések alkalmaztassanak. Utal azon főispáni önkénykedésekre, melyek által megtámadtatott az egyéni szabadság, melyek által még a tánczvigalmak is megszüntettek, és oly szint kölcsönöztek egyes vidékeknek, mintha az ostrom-állapot által kötelező gyámkodásra volnának kárthatva, oly vidékeknek, a hol a közrend, közcsend legkevésbé sem zavartatott meg. Végül utal azon főispáni tapintatlanságra, mely az ország különböző részeiben feltámadt zavarok kiindulási pontja volt. Éppen azon tapintatlanság idézte elő azon zavargásokat. Azon szerencsétlen gyermek, kinek a látottak és hallottak alapján legjobb lelkiismerete szerint nem lehetett mást tenni, mint terhelő vallomásokat a bünperben, éppen főispáni önkény segélyével hozatott Pestre, és ez által szikra dobott az igaztalanságok miatt különben is izgatott kedélyekre, és fellobbantotta első lángját a zavargásoknak, a melyek az eszlári per igaztalanságainak következtében az ország különböző vidékein kitértek. Történt-e csak legkisebb intézkedés arra, hogy ezen igaztalanságok megszüntetessenek? Nem, hanem e helyett az, a ki az izgatottságnak főoka volt, a miniszterelnök igazságérzete jóvoltából oly jutalmazásban részesült, minőt a polgári érdemek kitüntetéséül szoktak adni. Megkapta a Lipót-rend keresztjét.

Minekutánna kifejtette volna szónok, miként hamisítják meg a zsidók a tudományt s nevezetesen a történelmet, ekként végzi be beszédét:

Én tehát egy oly vallásfelekezettel, a melynek szelleme a kereszténység erkölcsi tanait megmételyezheti, nem kívánom összeolvasztani a, keresztény társadalmat. Minthogy pedig az előttünk fekvő törvényjavaslat a keresztény társadalom érdekei ellen határozott *merénylet*, minthogy az általa kitűzött cél: a kereszténységre jótékony beolvadás soha elérhető nem lesz, minthogy az nem a magyar nemzetnek kifejezett kívánása, – mert ha kívánása volna, akkor csak jelentkeztek volna azon megyék vagy kerületek, a melyek ily törvényt alkottatni óhajtanak: – mindezen okoknál fogva kijelentem, hogy ezt a törvényjavaslatot el nem

fogadhatom, hanem saját és társaim nevében a következő határozati javaslatot adom be, melyet bátor leszek felolvasni. (Olvassa.)

„A ház a keresztény és izraelita közt, valamint az országon kívül kötött polgári házasságról szóló törvényjavaslatot visszavetvén, azt általánosságban a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el.”

Ajánlom e határozati javaslatot elfogadás végett.

Az Ónody által benyújtott határozati javaslatot a következő öt képviselő írta alá: Ónody Géza, Széli György, Simonyi Iván, Istóczy Győző, Kissovich József.

Kőrössy Sándor jogi szempontból elfogadja a javaslatot; míg

Hérits Károly, szinte gondosan kerülvén az antisemitizmusnak még: látszatát is, katolikus szempontból nem fogadja el.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter, szigorúan a jogi térre szorítkozva, ajánlj a javaslatot elfogadásra.

Győry Elek, szinte főleg jogi szempontból fejtegetve a kérdést, egy határozati javaslatot nyújt be, aláírva 11 függetlenségi párti képviselő által, a mely szerint a ház a tárgyalás alatt levő javaslatot visszavetve, utasítaná az igazságügyminisztert, a kötelező polgári házasságról törvényjavaslatot oly időben betérjeszteni, hogy ez még a jelen országgyűlés alatt törvényerőre emelkedhessek.

Istóczy Győző: Mielőtt az ügy érdeméhez hozzászólnék, nem mulaszthatom el a t. előadó úr tegnapelőtti beszédére néhány megjegyzést tenni

A t. előadó úr azt mondta, hogy ha az emancipációval egyidejűleg a zsidók és keresztények közti polgári házasság is behoztatott volna, a lelkiismeretlen izgatás nem foglalhatott volna tért, s a személy- és vagyon- biztonság nem ingattatott volna meg, a mint ez tényleg megtörtént.

Hát t. előadó úr, én úgy tudom, hogy a zsidók és keresztények összeházasodásának egyebek közt Németországban sincs már évek óta semmi akadálya; s mégis Németország volt az, hol az antisemitikus mozgalom legelőször vett fel konkrét alakot.

Egyébiránt majd megmagyarázom a t. előadó urnák, hogy voltaképen kik azok, a kik az általa említett lelkiismeretlen izgatást „csinálták s csinálják, s a kik miatt a zsidók napjainkban nem érzik oly biztonságban magukat, mint érezték a börzesvindli fénykorában, a krach előtti korszakban, a mikor a zsidóemancipáció méregfája dúsan kezdte teremni gyümölcseit.

Ezen lelkiismeretlen izgatók első sorban maguk a zsidók, az ő népfosztogató, népdemoralizáló faji politikájukkal, s én nem habozom kijelenteni, hogy az antisemitizmusnak legjobb, legügyesebb kortesei maguk a zsidók. Minden, naponkint pedig százával és ezrével előforduló zsidó visszaélés, zsidó üzelem, zsidó túlkapás, zsidó fosztogatás, zsidó erőszakoskodás újabb és újabb elemeket terel a mi táborunkba, s mivel a zsidóknak az önmérséklet sohasem képezte nemzeti erényüket, a jövőben is terelni fog.

Midőn 1875-ben első ízben szólaltam fel a zsidókérdésben, egyenesen ezen pszichológiai tényre alapítottam politikámat; s mondhatom, számításom minden várakozást felülmúló mértékben beütött. Hogy ez tény: úgy hiszem bizonyításra nem szorul, annál kevésbé, mert a t. elő-

adó úr is, mint jogász ember tudhatja, hogy köztudomású tényeket bizonyítani nem szükséges.

Másodszor, a t. előadó úr által említett lelkiismeretlen izgatás, csinálói, a lelkiismeretlen izgatók azok, kiket a nép az ország bajainak orvoslása végett ide küldött, megtisztelve őket bizalmával, s a kik a helyett, hogy orvosolni törekednének azon súlyos bajokat, melyeket a zsidóság az országra s a nemzetre hozott, megfoghatatlan könnyelműséggel és közönyösséggel engedik kifosztogatni s pusztítani saját küldöiket, saját véreiket nemcsak, de sőt hasonló törvényjavaslatoknak, a nélkül hogy kényszerítve lennének reá, megszavazásával, csak olajat öntenek a tűzre, s a nemzet legszentebb érzelmeiből gúnyt üzve, a nép elkeseredettségét csak fokozzák.

A t. előadó úr beszélt még a személy- és vagyonbiztonság megintgatójáról is, a mely szerinte az antisemitikus izgatásoknak a következménye.

Hát itt ismét téved a t. előadó úr. Mert a személy- és vagyonbiztonságot Magyarországon a zsidók veszélyeztetik legnagyobb mértékben, szövetségben fizetett alázas szolgálkakkal: a zsidóbérencz filosemitákkal, a mely épületes szövetség előtt nincsen biztonságban vagyonunk, a melyet hamis tanukkal, megvesztegetésekkel, – daczára minden törvényparagrafusnak – mindenkor elragadhatnak tőlünk; – de a zsidóktól nincs biztonságban a keresztények élete sem, mert, a legújabb időben majdnem mindennapos zsidó merényleteket a keresztények élete ellen nem is említve, egy keresztény szülő se lehet biztonságban az iránt, hogy hirtelen eltűnhető gyermeke pár nap múlva nem esik-e áldozatul a kannibálon is túltevő fanatikus zsidók rituális őrzöngéseinek. (Nagy mozgás. Halljuk!)

Elnök: Szemben azon sajnos esetekkel, a melyek az idén Magyarországon előfordultak, kénytelen vagyok a képviselő urat figyelmeztetni, hogy innen e házból olajat önteni a veszedelmes tűzre nem való. (Helyeslés.) Kérem ennélfogva a képviselő urat, mérsékelje szavait úgy, miként ezen törvényjavaslat objektív tárgyalásához illik. (Helyeslés.)

Istóczy Gyözö: . . . mert hát, daczára minden fölmentő ítéletnek, mindenki lelke mélyében meg van gyözödve arról, hogy a boldogtalan Solymosi Eszter ott a tiszta-eszlári zsinagógában lelte gyászos végét. (Mozgás)

Ha tehát Magyarországon a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetve van – a mint a t. előadó úr állítja, – úgy ez első sorban és legnagyobb mértékben a zsidóság társadalmi-nihilisztikus üzelvei által van veszélyeztetve; mert, ha a zsidó hit- és erkölcsan elvei azt tanítják, hogy a nem-zsidók élete és vagyona a zsidók kezében van, és hogy a nem-zsidók vagyona uratlan jószág, a melyet Jehova a zsidóknak adott v. lehet-e csudálkozni azon, hogy ha a zsidó egyetemeken, t. i. a pálinkás boltokban (Derültség és mozgás), mondom, hogy ha a zsidó egyetemeken, t. i. a pálinkás boltokban, a zsidó kultúra és a zsidó nevelés áldásaiban részesült nép, nem tūrhetve tovább kifosztogatását, és se égtől, se földtől segélyt nem nyerve, fűtyköst és fejszét ragad, s a Talmud tanait a zsidók ellen visszafordítva, azokat viszont a zsidókra alkalmazza, – persze a maga módja szerint nyílt erőszakkal, a miért aztán agyonlövetés, börtön és akasztófa éri a magyart; míg a Talmud tanait titkon s alattomban, a törvény megkerülésével alkalmazó zsidó, földesúrrá, nemes,

emberré, báróvá s esetleg országgyűlési képviselővé, s maholnap tán főrendiházi taggá is lesz.

Ezek után, úgy hiszem, a t előadó úr is tudói fogja jövőre, hogy tulajdonképen hol keresse azokat a lelkiismeretlen izgatókat, a kik Magyarországon a személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztető üzelmeknek az okai.

De e kérdéshez végezetül még egy szót. Vegyünk egy példát. Én magam is a tágabb értelemben vett népnek egyik tagja vagyok, úgy-e bár? Mert hisz népképviselő vagyok. Ugyan megtudná-e mondani a t. előadó úr, hogy hát engem, a tágabb értelemben vett népnek egyik tagját, ki izgatott fel; kit és kiket terhel az én felizgatásom miatt a felelősség? Ex uno disce omnes.

Áttérve mármost az ügy érdemére, az elmondottakból folyólag is, végzetes tévedésben van az, a ki azt hiszi, hogy a tárgyalás alatt levő javaslatnak törvényerőre való emelésével már meg lesz oldva Magyarországon a zsidókérdés, és hogy a zsidóság iránt uralkodó ellenszenv és izgalom megszűnik. Sőt ellenkezőleg: az új törvény is csak olaj lesz a tüzre.

Politikai és társadalmi szempontból ítélve meg a zsidók és keresztények közti polgári házasság kérdését: ezen intézménynek mindezen tekintetekben is csak káros kihatásai lesznek reánk nézve.

Én ugyan nem tartok attól, hogy valami nagyon gyakoriak lesznek az ilyen zsidó-keresztény párosodási esetek. (Derűltség.) Bizonyítja ezt Poroszország példája is, a hol 1875-től 1879-ig 250-rol mintegy 150-re szállott alá az évenként kötött zsidó-keresztény házasságok száma, s a csökkenés az antisemitizmus terjedése folytán azóta is évről-évre mind nagyobb lesz.

De ezenkívül még egy igen érdekes statisztikai adatot bírunk Poroszországból, a mely azt bizonyítja, hogy a sémitáknak az európai népfajokkal való keresztelése aránylag feltűnően meddő szokott lenni. (Halljuk! Halljuk!)

Ugyanis a porosz hivatalos statisztikai adatok szerint az 1875-től 1879-ig terjedő időszakban esett átlag egy-egy házasságra:

1. evangélikusok között.....	4.20	gyermek
2. katolikusok között	5.20	„
3. evangélikusok és katolikusok között.....	3.20	„
4. dissidensek között	4.53	„
5. zsidók között	4.43	„
6. zsidók és keresztények között csak.....	1.55	gyermek.

A zsidók és keresztények közti vegyes házasságok feltűnő terméketlenségének az oka, (Halljuk! Halljuk!) a sémita és európai emberfajok közt fenálló fiziológiai nagy eltéréseken kívül, e két emberfajnak egymás iránti legyőzhetlen idegenkedéséből magyarázható ki. A zsidófél a nem-zsidófélben mindig csak a gojt látja, (Derűltség.) a kit egész életében csak gyűlölni s megvetni tanult, s a kit a Talmud értelmében még az állatnál is alábbvaló lénynek tart. Viszont a nem-zsidó az édelgő zsidó férjben vagy zsidó asszonyban mindig csak az általa gyermekésége óta utált zsidót látja; s ezen kölcsönös érzelmeket a zsidót a kereszténnyel összeadott politikai hivatalnok se képes nemlétezőkké tenni.

Hogy a zsidók az összeházasodás útján se képesek beolvadni más

népekbe, tanúsítja háromezer éves, s különösen a kereszténység megalapítása előtti történelmük, a mely egész idő alatt elszigetelve, megvetve éltek a többi népek között, a mely népek a zsidókban mindig csak az ó-egyptomi társadalom söpredékét, az egyiptomi kasztok ki-mustrált páriáit látták, a páriáknak minden fizikai és erkölcsi undok sajátságaival.

S ezen pária-természet még ma is teljes épségében fennáll a zsidókban. Elnyomatva lenni vagy ellenkezőleg másokat elnyomni, önmagát másoknál vagy alábbvalónak vagy ellenkezőleg fölebbvalónak, de sohasem egyenlőnek érezni: felszabadult rabszolgatermészet, a melyet a zsidók még Egyiptomból örököltek, s a' mely rabszolgatermészetet a zsidók, annyi évezredek után, a jogegyenlőség mai korában is teljes épségében megtartották, s nem is fogják levetkőzhetni soha.

S épen ezen pária-természet az a speczifikus jellemvonás, a mely a zsidót minden többi néptől teljesen elütő néppé teszi, a mely unikumot képező népre a többi civilizált nemzeteknek szánt intékcziók és törvények semmikép sem illenek.

Én tehát, bízva a most ismertetett természeti törvényekben, mint mondám, nem tartok ugyan attól, hogy e javaslat törvényerőre emelkedtével, a zsidók és keresztények közti házasságok nálunk valami nagyon gyakoriak lesznek; de azt a veszélyt még sem kerülhetjük el, hogy az egyes, többnyire spekulációból zsidókkal összeházasodó keresztényekkel s az ezen házasságokból származó amfibiumokkal (Derültség) csak szaporodni fognak a zsidó-szövetségesek, a mi ellenségeink; mert tapasztalati tény az, hogy az ily összeolvadás eseteiben – csekély kivétellel – nem a zsidó lesz magyarrá, hanem a magyar lesz zsidóvá.

Ezek a félzsidó ivadékok és zsidó-sógorok, a kik máris többen vannak mint a nagy közönség gondolná, (Élénk derültség.) – ma is a legveszélyesebb ellenségei az antisemitizmusnak, a keresztény társadalomnak; mert jó hangzású nevük mellett senki sem sejtí, hogy belőlük nem a magyar, nem a keresztény, hanem a zsidó beszél.

Mivel pedig én ezeknek a társadalmunk legveszélyesebb ellenségeit fcépező félzsidó ivadékoknak és zsidó-sógoroknak a számát szaporítani, s a magyar nemzet vérét az ó-egyptomi páriák vére által degeneráltatni nem akarom: részemről visszautasítom a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatot, s elfogadom Ónody Géza t. barátomnak határozati javaslatát.

Vidovich György vázolja azt a visszás helyzetet, mely bekövetkezik, ha majd a keresztény és zsidó házasságra lép és mindkettő ragaszkodni fog vallásához. Az előadó amaz állításával szemben, hogy a törvényjavaslatra azért van szükség, mert a vidéken uralkodó antisemita izgalomnak véget kell vetni, ezt az érvet nem fogadja el, mert a törvényjavaslat, ha törvénynyé válik, még nagyobb izgalmat fog előidézni. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Simonyi Iván: A szónokok többsége mint „sine qua non”-t állította oda, hogy a kor és haladás követeli azt, hogy a zsidók a polgári jogokban egyenlően részesüljenek először, másodsor, hogy kívánatos volna a zsidóságnak assimilációja a magyar fajjal. Bizonyítékokat azonban e tekintetben nem voltunk szerencsések hallani.

Ami a szabadelvűsége való folytonos hivatkozást illeti, a mely, kivéve az igazságügyminiszter urat, csaknem minden szónok részéről

hangoztattott az előadótól kezdve, erre, kerülve az érvelést, engedjék meg, hogy egy kis indítvánnyal szolgáljak, a mely beleillik a vitába és igen helyesen fejeztetik ki azzal, a mit a német Stichprobe-nak nevez.

Méltóztassék bármelyik szónok úr, a ki hivatkozott a szabadelvűségre, e szó helyébe helyezni a „zsidó érdeket” vagy a „zsidó hatalom növekedését,” és meg fogja látni, hogy jó lesz a kadencia, sőt nemcsak ez lesz jó, hanem meglesz a most hiányzó logikai következetesség is.

A mi a fajvegyülés kérdését illeti, ez a tudománynak még megoldatlan problémája és mélyebb tanulmányt követel, hogy ennek hatását megösmérjük; sőt okvetlen több generáció szükséges hozzá megtudni, vajjon a fajvegyület eredménye jó-e vagy rősz? De mindenesetre némi tapasztalatunk van. Göndöcs t. képviselő társamnak volt bátorsága kimondani, hogy a zsidófaj erkölcsileg mélyebb színvonalon áll. Ez kétségkívül úgy van. Hanem Göndöcs t. képviselő úr nem mondta meg, hogy sok tekintetben pedig a zsidók fölöttünk állanak, hogy ők a hatalom eszközeit sokkal jobban ismerik mint mi, hogy ők a hatalomnak ezen eszközei mellett szívósan és ügyesen tudnak küzdeni, hogy ők egy tömör phalanxot képeznek. Már pedig ha ezen tömör phalanx szemben áll egy teljesen oszlófélben, válságos stádiumban levő, egy atomizált társadalommal, nem kell hozzá sok tudomány átlátni, hogy az előny a zsidók részén lesz, azaz meg fog történni az, amit Jókai egy évvel ezelőtt mondott, csakhogy nem száz, hanem 50 vagy 40 esztendő múlva: el fogunk mi zsidósodni.

Én azt hiszem, az antisemitizmust, miként már előttem igen helyesen hangsúlyoztatott, semmi sem fogja annyira erősíteni, mint épen ezen törvényjavaslat, mert az csak az ellentéteket fogja kidomborítana azaz magyarán mondva csak elkeseredést fog szülni.

Ha az antisemitizmus más, mint azon faktorok kifolyása, melyek mint mindent a világon, úgy az emberi társadalom lefolyását is elodázhatlan törvényekkel szabályozzák; ha az antisemitizmus más vagy más-akar lenni, mint a nemzeti egészséges geniusnak védekezése, hogy úgy mondjam felébredése, fellázadás a zsidó idegen uralom ellen; ha az antisemitizmus más vagy más-akar lenni, mint az egészséges korszerű haladás: ez esetben nem kívánok mást, minthogy bukják meg minden antisemita, bukják meg az antisemitizmus, bukjunk meg mi, előőrsei ezen küzdelemnek, nem bánom, bukjunk meg diestelenül, gyalázzal. De ha az antisemitizmus azon faktorok folyománya, melyek az emberi társadalmat szabályozzák, ha az antisemitizmus a nemzeti genius felébredése, ha az antisemitizmus az egészséges fejlődés és haladás: akkor uraim ne merészeljenek a kor kerék-küllőibe kapaszkodni, mert különben ezen kerekek agyon fogják zúzni az ellentállót, akár hívják azt a ki ellentáll, magyar kormánynak, akár a sokkal nagyobb hatalomnak; zsidóságnak. Csatlakozom Önödy barátom határozati javaslatához.

November 22-ki ülés.

Mandel Pál mély háláját jelenti ki a zsidók nevében a képviselőháznak e törvényjavaslatért, persze elfogadva azt.

Scalay Imre: Polemizál *Mandel* Pállal, a ki azt monda, hogy többen a polgári házasságot G'schäftnek tartják. Mondjon *Mandel* egyet-

len egy dolgot, a mely nem G'schäft a zsidóknál. Ott nem azt kérdezik: Szereted-e leányomat, hanem „Mennyi pénzt adsz?” (Derültség.)

Csodálom azt és ahhoz vakmerőség kell, hogy Győry Elek képviselő úr és társainak indítványát hypokrizisnek meri nevezni, különösen ő! Hát akkor mi volt az, mikor ő kerületében föllépett, mint ellenzéki képviselő, és most ott ül? Hát ez micsoda? (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: G'schäft! Mozgás jobb felől.) Ez a valódi szó, igenis G'schäft. Azt is mondotta, hogy nem beszél zsidó hazafiságról. Elhiszem, nem beszél azért, mert nem beszélhet. De strigis vero, quae non sunt, nulla quaestio fiat!” (Derültség.)

Áttérek most arra, a mit Horváth Boldizsár t. képviselőtársam mondott. Sajnálom, hogy a t. képviselő úr épen nincs jelen, mert velem szemben oly sajtáságos helyzetben találom magam, hogy ki kell mondanom azt, hogy én általában minden alkotásában, minden tettében a mit itt a parlamentben vagy azon kívül mint politikus tett, mindig olyan sajtáságos malheur látok, hogy mindig, noha a legjobbat akarja, rendesen a legrosszabbá vál. Félek tőle nagyon, hogy azon nagyszabású beszédével is, a melyet e törvényjavaslat védelmére mondott, azzal is úgy járunk.

Az is nagyon sajtáságos, hogy a t. képviselő úr, noha hosszabb idő óta tagja a képviselőháznak, mégis oly kevésszer jó ide, csakis mindig olyankor, mikor valami égető zsidókérdés van, máskor mindig távollétével tündököl; így például, mikor az uzsora-törvényjavaslat tárgyalatott, akkor a t. képviselő úr eljött, hogy az uzsora-törvényjavaslat ellen szavazzon és most újra eljött, mert a zsidó-házasságokról van szó. Az emancipáció kimondásának szintén egyik nagy előharczosaként szerepelt a t. képviselő úr. Hát beszélhetnek akármit erről az emancipációról, beszélhetnek arról, hogy az emancipáció revíziója retrograd lépés; én részemről azt tartom, a mit boldogult Széchenyi István gr. mondott épen ilyen kérdés alkalmával, midőn a pozsonyi országgyűlésen Bezerédj az emancipációt sürgette és a mellett igen szép beszédet mondott. Mikor kijöttek az országház terméből, akkor odafordul Széchenyi gróf Bezerédjhez és azt mondta neki: nagyon szép, nagyon helyes az, mint általános fogalom ellen nem is lehet ellene szólni, hogy az emberek miután mind egyenlők, tehát egyforma jogokkal ruháztassanak fel; csak azt az egy kérdést fejtsd meg nekem, hogy ha mi emancipáljuk a zsidókat, ki fog bennünket emancipálni a zsidóktól?

T. ház, e törvényjavaslat épen az ellenkezőjét fogja eszközölni. Nemhogy emancipálni fogna a zsidóktól, hanem épen azok rabigájába gömnyeszt bennünket. Nézzük csak például ideális szemekkel e törvényjavaslat következményeit, 30-40 év múlva micsoda látomány tűnik fel szemeink előtt? Itt van mindjárt a főrendiház. Ott azok a kaczagányos, párduczboros és magyar díszruhás alakok hogyan fognak majd kinézni' a nyúlbor és birkabor menték mellett, hogyan fognak azon dicső ősök a nyúlbor és birkabor . . . (Mozgás jobbfelől.)

Elnök: Bocsánatot kérek, ez nem parlamentáris kifejezés.

Simonyi *Imre:* Bocsánatot kérek, hogy birkabőrt említek, abban nem látok semminő imparlamentárist. (Derültség.) A helyett, hogy a főrendiházban törvényeket alkotnának, sok nemest és jót hoznának létre, majd geschäftelni fognak a börzén; a közbirtokos majd azt a mesterséget

fogja folytatni, a mit a zsidók miután meggazdagodtak abba hagytak, és majd kereskedni fognak bőrökkel és sípval faluzni. (Mozgás.) A polgár embert legkevésbé félttem a törvényjavaslattól, mert annak sokkal több meggondolása lesz, mintsem hogy ezen úgynevezett zsidóházasság jótékonyágában részt vegyen. Ennél a legkevésbé baj fog történni. Már én, t. ház, ezen törvényjavaslatot jónak semmi tekintetben sem fogadhatom el, mert most utóbbi időben foglalkozván a kertészettel, igen sok kísérletet teszek a nemesítésben oltás, szemzés útján, és sok sikerül; azonban, ha megpróbálnám, nem hiszem, hogy sikerre vezetne az, hogy ananászt vöröshagymába lehetne oltani. (Élénk derűltég.) Lehetnek sokan, t. ház, a kiknek szagló idegeik a vöröshagymához nem szoktak hozzá, tehát egy más példát hozok elé; de méltóztassanak elhinni, nem sikerülend a nemesítés még akkor is, mikor rokonfaj között történik a kísérlet, mert hiszen végre ember az izraelita is; – (Derűltég.) ellenkezőleg azt hiszem, úgy járnánk, mint a dinnyével a dinnyetenyésztők, ugyanis jól tudják, hogyha a legfinomabb kantalu-p-dinnye magot ugorka mellé vetjük, a dinnye megkapja az ugorka ízét és szagát. így lesz ezzel a törvényjavaslattal is, és azért nem fogadhatom el azt részletes tárgyalás alapjául.

Szónok ezután a miniszterelnök ellen fordul, a ki a népre ok nélkül lövetett szigetvári szolgabíró, a megye ellenére, védelme alá vette; s aztán ekkép fejezi be beszédét:

Beszéltek itt t. ház, izgatókról, és azokat a szerencsétlen eseményeket, melyek történtek az ország egyik-másik megyéjében, azon szerencsétlen eseményeket, melyeket minden józan eszű, műveit ember csak sajnálhat, az antisemitikus izgatásnak tudták be.

Már t. ház, én azt hiszem, mindig ott történhetik a legfőbb izgatás, a hol az izgató van.

Miután bennünket bélyegeztek meg” az izgatással, én kijelentem, hogy egyetlen antisemita képviselőnek kerületében sem történt semmi zavar; ott az emberek nem tettek semmiféle garázdálkodást, sem ablakokat be nem dobtak, sem egyéb módon nem tüntettek, meggondolva nagyon jól azt, hogy van nekik képviselőjük itt, a ki szavazatával olyan törvényt támogat, mely esetleg a zsidók ellen hozatik. Ezt nagyon jól tudták, s azért nem is volt zavargás, és azt hiszem, nem is lesz.

Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Herman Otto: Kifejti zsidóreformatori terveit, a melyeknek útján a kutyából szalonna lenne csinálható. Panaszkodik, hogy ezen prófétai üdvös működéséért a zsidóság nincs elismeréssel iránta; de másrésről őt a gonosz antisemiták is kegyetlenül üldözik; pedig hát voltaképen ő maga üldözi maga magát. – (Szerk.) mire aztán szokása szerint neki esik az antisemitáknak s névszerint Istóczynak, a kinek politikája szerinte oka annak, hogy a nép egy része a falnak ment. Krisztusra hivatkozva erősíti, hogy az antisemitizmus nem keresztényi álláspont.

Elnök: Istóczy képviselő úr személyes kérdésben kíván szólni,

Istóczy Győző: T. ház! (Halljuk, halljuk!) Herman Otto úrnak beszéde arra indít, mikép a t. ház engedelmet kérek, hogy személyes kérdésben felszólaljak. (Halljuk, halljuk!)

Herman képviselő úr arról panaszkodik, hogy az antisemita agitáció ő ellenében irányul leghevesebben és legszenvedélyesebben. Hát

t. képviselő úr, ne méltóztassék ezen csodálkozni; a t. képviselő úr volt épen az, a ki én ellenemben legelőször megindította a hadjáratot; volt pedig ez 1878-ban, midőn a t. képviselő úr mint Don Quixote az én kerületemben megjelent, és három hétig a leghevesebb agitációt folytatta a czélből, hogy engem kerületemben megbuktasson. (Derűtség.) És a t. képviselő úr három heti nagy erőfeszítése után azt érte el, hogy mikor a választás napja bekövetkezett, nem látta czélszerűnek az én kerületben megmaradni, hanem odább állt kerületemből. (Derűtség.) Nemcsak czélszerűnek, de tanácsosnak sem. (Derűtség.)

A t. képviselő úr ezen korteskedési hadjárata közben igen jól mulatott egy bizonyos kastélyban, a melyben történt dolgok miatt a zsidók részéről évek hosszú során át folytattatott ellenem azon gyalázatos fondorkodás, a melynek hogy nem estem áldozatul, sem a zsidóknak, sem másnak, hanem magamnak köszönhetem, hogy megálltam helyemet.

Ha a t. képviselő urnák van oka hálával viseltetni a zsidók iránt és ezen hála következménye az, hogy itt a zsidók érdekében gyakran apológiákat tart (Élénk derűtség), én ezt neki nem veszem rősz néven.

Elnök: Kérem a t. képviselő urat, a házszabályok szerint netalán személyes megtámadásra kell válaszolni, de nem ismét megtámadást intézni.

Istóczy Győző: Én nem veszem rősz néven neki, hogyha a zsidóság érdekében minduntalan kardot húz; de viszont megkívánom, hogy nekem se vegye rősz néven, a ki a zsidók iránt semmi hálával nem tartozom, sőt ellenkezőleg, — hogy a magam eszméit itt fejtegetem. A t. képviselő úr azt mondta, hogy az én politikám sajnos kravallokra vezetett, azon sajnálatos kravallokra, melyek az utóbbi időben előfordultak. (Egy hang a jobboldalon: igaz!) (?) A t. képviselő úr talán megfeledkezett az 1880. évi januárban történt hatvani utczai kravallokról? (Mozgás és zaj a szélső baloldalon.)

Ivánka Imre: Ez is igaz. (Zaj! Halljuk!)

Istóczy Győző: A t. képviselő úr kifogásolta az én és elvtársaim eljárásában azt, hogy a kereszténység elvei ellen törünk akkor, midőn az antisemitikus agitációt viszzük.

No hát t. képviselő úr, ön, mint szabadkőműves, nem illetékes meghatározni azt, hogy a kereszténység érdekében mi áll. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem is szabadkőműves!)

Hogy mi a kereszténység elveivel nem állunk ellentétben akkor, midőn az antisemitizmus elveit fejtegetjük, az iránt bátor vagyok a „Moniteur de Rome”-nak, mely a római pápa félhivatalos közlönye, folyó évi okt. 27-én megjelent számában foglalt nyilatkozatára utalni, mely a magyarországi antisemita párt megalakulásáról helyeslőleg nyilatkozik. (Mozgás. Felkiáltások: Ez nem személyes kérdés!)

Elnök: Az már beszéd volna, ha a képviselő úr ezt fejtegetné. A képviselő urnák személyes megtámadásra lehet válaszolnia, de tessék ezt, amint a házszabályok rendelik, röviden megtenni. (Helyeslés.)

Istóczy Győző: (Halljuk!) T. ház! Még csak azt akarom megjegyezni, hogy mindezeket sokkal bővebben elmondottam volna, ha Herman t. képviselő úr igen ügyesen nem úgy manoeuvriroz, hogy mindig hátrább-hátrább rukkolt a szónokok sorában (Élénk derűtség), csak-

hogy egyetlen antisemita képviselő se legyen a háta mögött. (Nagy derűtség. Zaj a szélső baloldalon.)

Polónyi Géza: Hogy olyan kevesen vannak az antisemita képviselők, arról nem tehet Herman. (Derűtség a szélső baloldalon.)

Istóczy Győző: Ez az oka, hogy én csak személyes kérdésben történt felszólalás alakjában tehettem meg észrevételeimet.

Herman Ottó: T. ház! Személyes kérdésben csupán csak arra az egyre akarok reflectálni, hogy a t. képviselő úr azt mondja, hogy én ekkor és ekkor az ő kerületében ő ellene agitáltam. Igenis agitáltam; akkor ott ki volt bontva a zászló, a melyre rá volt írva: 1848, és én kiáltottam a piac közepére s elmondtam a magam véleményét. De a mit önök ellenem elkövetnek Szegeden, a szegedi tanyákon . . .

Istóczy Győző: Én soha sem voltam az ön kerületében, mint ön az enyimben! (Zaj. Halljuk!)

Herman Otto: A hol nekem az antisemitismus mellett még a borhamisítást is meg kell találnom. (Hosszan tartó zajos derűtség.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Válaszol Szalaynak a somogy megyei eseményekre vonatkozólag, s aztán ekkép folytatja:

Herman Otto t. képviselő úr szíves insinuálni, mintha Istóczy Győző képviselő urnák hajdan ezen oldalról történt felszólalásait mintegy én sugalmaztam volna, hogy őt mint agent provocateur használtam à la III. Napoleon. (Ellenmondások a szélsőbalon; felkiáltások jobbfelől: De így mondta!) Igenis ezt mondta és úgy tüntette fel a dolgot, mintha én ez irányban semmit sem tettem volna.

És ez a t. képviselő uraknak azon az oldalon (a szélső balra mutat) nagyon megtetszett. Hivatkozom maguk a t. képviselő közt azon oldalon azokra, a kik az igazság érdekében tudnak személyi ellenszenv fölé emelkedni, mondják meg, hogy az antisemitismus első nyilvánulása óta volt-e ember, aki úgy e házban, mint e házon kívül azt az első percztől fogva kíméletlenebbül ostorozta volna és vele szembe állott volna, mint én?

A képviselő úr felhozta azt is, hogy az Istóczy képviselő úr 12 röpirata irányában mily hosszas volt az elnézés, míg utoljára mint izgató nyomtatvány ellen megtörtént az eljárás; azt azonban a képviselő úr helyeselte, hogy az esküdtszék felmentő ítéletet hozott. Én megengedem t. képviselőház, hogy vannak mulasztásaim abban az irányban. „Nem hittem volna egyébként, hogy azon mulasztásomért *épen azon oldalról* támadtassam meg.

Különben én nem fenyegetek, nem fenyegettem soha; de azt az egyet kénytelen vagyok bevallani, hogyha úgy, a mint most kezdenek, gombamódra fognak szaporodni azon, egyes kis városokban *tisztán csak az antisemitismus céljából kiadott* hírlapok, a minő újabb időben négy vagy öt is keletkezett az ország különböző vidékein; ha folytatatni fog, úgy a mint most történik, az izgatás egyik-másik szláv lapban a magyar elem ellen, román lapban a magyar ember ellen, akkor, igenis a t. ház elé fogok lépni és azt fogom kérni, hogy a faj és felekezet elleni izgatás ellenében egy rövid időre tartó, de nagy hatalmát tegyen le a kormány kezébe.

És még egyet, t. ház! mert jó lesz ezt megörökíteni emlékünkb. (Halljuk!) Még azt is mondta Herman Ottó t. képviselő úr: a miniszter-

elnök fenyegetett vele, hogy ha az antisemitizmus a nyilvánosság elé mer lépni, akkor így meg úgy fog vele tenni; de hát lehet-e valami nyilvánosabb, mint ami a házban elmondatik? Hát mit kíván a képviselő úr?

Ne engedjem-e én, mint miniszterelnök, hogy a házban valaki elmondhassa, a mit mondani akar? Ugyan mit mondana – és ekkor igaza volna, – ha megkísérelném ezt megakadályozni? De különben legyenek arról meggyőződve, hogyha tartani és folyni fog ez izgatás, azon felhatalmazási törvényben – megmondom egyenesen – felhatalmazást fogok kérni még valamire. (Halljuk! Haltjuk!)

Nem arra, hogy a törvényhozás házában annak tagja el ne mondhassa amit akar, mert erre én legalább, ha Herman Ottó képviselő úr sürget is, soha segédkezet nyújtani nem fogok. (Derűtség jobb felől.) De igenis felhatalmazást fogok kérni arra, hogy ne lehessen azért, mert valami egyszer itt elmondott, azt azután röpívekben és minden alakban bujtogatásra künn felhasználni.

Reméltem t. ház, hogy evvel Herman Ottó képviselő urat megnyugtattam. (Élénk derűtség jobbfelől.) Igaz, ő többet kívánt tőlem. Előbb kívánta volna, én azonban még most sem teszem meg, ha okvetlenül nem szükséges; de ennyire ajánlkozhatom. (Élénk derűtség és tetszés jobbfelől.) Annyira azonban, hogy a képviselőket ne hagyjam beszélni, én magamat képesnek nem tartom.

Ezután hosszabb fejtegetésben ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Sunissich Pál: A szólási szabadságot ő sem akarja megszorítani. A philantropia nevében elítéli az antisemita agitációt, és szinte mint Herman, a botból borotvát hisz csinálhatni, a zsidóság reformálásának utópiáját fejtegetve. Elfogadja a javaslatot.

Helpf Ignác nagyon természetesen elfogadja a törvényjavaslatot egy macceszízü beszéd kíséretében.

November 23-ki ülés.

Az elnök Herman Ottónak, a ki tegnap már felelt Istóczy felszólalására, csodálatos módon *másodízben* is megengedi, és pedig a *következő* napon, hogy újra feleljen Istóczy azon beszédére, a melyre már tegnap is megtehetete volna s meg is tette észrevételeit.

Herman Ottó, köztudomású süketségét hozza fel indokul, hogy 24 óra múlva másodízben felelhessen Istóczy tegnapi felszólalására, s panaszkodik Ivánkára is, a ki szinte Istóczynak adott igazat. Ezután tagadja, hogy ő Istóczy kerületében 3 hétig izgatott, mert ő csak egy napot töltött ott. (Felkiáltások: Ez nem lényeges!) Ő a rumi kerületben a 48-as elvek hirdetése miatt ment oda, nem pedig azért, hogy ott az antisemitizmus vagy a filosemitizmus mellett agitáljon. (*Istóczy Győző*: De amiatt is!) Istóczy azt mondta, hogy ő (Herman) 3 heti agitálás után szükségesnek tartotta a rumi kerületből megugrani. (*Istóczy Győző*: Igaz!) Ő (Herman) sokszor vezetett tömegeket, de ő sohasem ugrott meg. Istóczyt azonban élő ember nem látta tömegeket személyesen izgatni s vezetni.

Istóczy Győző: Mert én nem is agitáltam olyan módon, mint ön a hatvani utczában tette.

Herman Ottó: T. képviselőház! Én ki tudom mutatni egész vilá-

gossággal, hogy a zsidó sajtó azt mondja rólam, hogy én rosszabb vagyok mint Istóczy képviselő úr. (Miért vállalkozik Herman úr zsidóprófétai háládatlan szerepre? Aztán meg a kutya is bizony ordít és harap, a mikor szalonnát akarnak csinálni belőle! – Szerk.) Istóczy képviselő úr pedig 12 röpiratában azt állítja, hogy én rosszabb vagyok a zsidónál. (Derűtség.)

Istóczy Győző: Igaz!

Herman Ottó azt hiszi, hogy ha őt mind a két fél megtámadja, (Azaz, ha ő két szék között a pad alá esik. – Szerk.) az ő álláspontja csakugyan objektív. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Tagadja, hogy ő a hatvani utczai kravallok szerzője lett volna; Istóczyt és Ivánkát felhívja, mutassák elő az őt e miatt elítélt bírói ítéletet.

Istóczy Győző: Azt mások előttem már elégszer elmondták, én csak ismételttem. (Mozgás a szélső baloldalon.)

Herman Otto felhívja a házban levő szabadkőműveseket, hogy volt-e ő valaha valamely *titkos társulatnak tagja?* (A szabadkőművesek azonban mélyen hallgatnak. Szerk.)

Végül kijelenti, hogy ő rekedtsége miatt halasztotta beszédét másnapra, s nem taktikából rukkolt hátrább-hátrább a szónokok sorában. (De sok testi baja van ennek a képviselő urnák, mikor egy zsákutczából kimenekedni akar! – Szerk.)

Istóczy Győző konstatalja, hogy ő neki egyik korábbi elnök megtagadta a szólási jogot, midőn egy előtte való napon tartott beszédre másnap személyes kérdésben felszólalni akart. Kéri az elnököt, hogy ő irányában is tartsa meg azt az elvet, hogy „quod uni justum, alteri aequum”! s aztán így folytatja:

Ami Herman Ottó képviselő úr felszólalását illeti, én saját választóimtól tudtam meg azt, hogy ők a t. képviselő úrral a választás napján reggel találkoztak, midőn a t. képviselő úr egy parasztszekéren sietett bucsut venni kerületemtől és Szombathelyen egy vendéglőben várta be a választás eredményét; korteskedését pedig azelőtt hetekkel kezdte meg. (Mozgás a szélső baloldalon.) Én csak relata refero.

Ami azt illeti, hogy a képviselő úr nem szabadkőműves, ezt én, mint nem szabadkőműves, positivitással természetesen nem tudhatom. Annyit azonban tudok, hogy ő Pulszky Ferencz urnák, a magyarországi szabadkőművesek nagymesterének egyik legbelsőbb embere (Élénk derűtség), annak a nagy mesternek, a kinek vezérlete alatt a szabadkőművesek ezelőtt pár héttel elhatározták, hogy ezentúl a szabadkőműveseknek Magyarországon legfőbb és kizárólagos teendője az lesz, hogy az antisemitismus ellen nyílt harcot folytassanak. (Egy hang a jobboldalon: Jól teszik!) Ezeket kívántam csak megjegyezni

Steinacker Ödön után, a ki elfogadja a törvényjavaslatot.

Mezey Ernő másfél óráig villogtatja a sakterkést az antisemiták feje fölött; s végül azt a kegyes tanácsot adja az antisemitáknak s névszerint Istóczynak, hogy: *tessék nekik kivándorolni!*

Istóczy Győző: Előbb fognak önök kivándorolni, mint mi!

Ivánka Imre: Válaszolva Hermannak, azt mondja, hogy ez a rendőri törvényjavaslat tárgyalása alkalmával maga mondta ezt (Olvassa):

„A tömegnek, t. ház, mondhatom, tapasztalásból beszélek – mint törvénynek, épúgy megvan a maga psychológiája mint az egyesnek.”

Tehát maga a képviselő úr is azt mondotta, hogy ezt tapasztalásból tudja, (Derültség) és íme most meg azt mondja, hogy becsületsértést követtem el ellene, mert ő a hatvani utcai zavargás ügyében nem ítéltetett el.

De hiszen Istóczy képviselő úr sem ítéltetett el. Nem követtem el tehát ellenében semmivel sem többet, mint a mit maga a képviselő, Istóczy képviselő úr irányában állított, és eszem ágában sem volt becsületében gázolni. (Helyeslés jobb felől. Felkiáltások balról: Ez nem személyes kérdés!)

De személyes kérdés, mert azt mondta rólam a képviselő úr, hogy becsületbe vágó dologgal vádoltam.

Ezután kijelenti, hogy a szabadkőművesség *nem titkos társulat*, mint Herman monda, mert alapszabályai nálunk a kormánynak bemutatvar vannak. (E szerint tehát Istóczynak is igaza lehet, mikor azt állította^ hogy Herman szabadkőműves; és Hermannak is igaza lehet, mikor azt bizonyította, hogy ő nem tagja semmiféle titkos társulatnak; mert hisz Ivánka szerint a szabadkőművesség *nem titkos társulat*. Denique, csak okos dolog, személyes kérdésben csak 24 óra múlva felszólalni: az ember így egész diplomáciai apparátussal lepheti meg a rögtöni feleletet választani szokott ellenfelet. – Jövőre majd mi is élünk a Herman képviselő úr által felállított praecedens előnyeivel. – Szerk.)

Szilágyi Dezső: Szigorúan jogi szempontból tart egy hosszú beszédet, kerülve óvatosan az antisemitizmust, a melyet pedig a józsefvárosi választók nem bánnák, ha képviselőjük is legalább érintené. Határozati javaslatot ad be a kötelező polgári házasság behozatala iránt.

Szell György igen érdekes statisztikai adatokat hoz fel annak bebizonyítására, hogy a zsidóság miként teremti meg nálunk az agrárkérdést.

A budapesti törvényszéknél – így szól – mint első folyamodásu bíróságnál kezdett perekben 95% esik a zsidók által folyóvá tett keresetekre, a bűnyekben pedig mint vádlottak 90%-kal jelentkeznek. Magyarországon egy éven át 211,790 tkkvi birtoktest cserél gazdát, a mi körülbelül 200 milliót képvisel; ebből szintén statisztikai adatok szerint végrehajtási árverés útján forgalomba jön 20 ezer birtoktest, mely körülbelül 30 milliót képvisel. Az ingatlanság értéke az ily tömeges végrehajtások következtében 1875-től 6 éven át 1185 frt átlagárról leszállott csaknem 700 frtra. Egy éven át a magyarországi ingatlanokra bekebleztetik 150 millió új teher; 6 éven át 900 millió, és ebből alig 350-360 millió kebelezetik ki. Már most, ha az előbbi statisztikai adatokat veszem, hogy t. i. nemcsak Budapesten, de az egész országban általában a zsidók által a polgári ügyekben 80-90% peres ügy tétetik folyamatba: levonhatjuk a következtetést, hogy mennyit tesz ki a zsidók betáblázott követelése, és hány végrehajtást foganosítottatnak évenként. (Igaz! a szélsőbaloldalon.)

Eseteli ezután a máramarosmegyei szomorú állapotokat, a melyeknek a múlt év nyarán szemtanúja volt, és a hol személyesen győződött meg azon lesújtó nyomorról, melyet a zsidók lelketlen uzsoráskodása mindenütt előidézett. Tömegesen egész községek ingatlana lett a zsidó

korcsmárosok tulajdonává. E tömeges nyomor továbbterjedésének megakadályozása végett is antisemita ő. – Tagadja továbbá, hogy az antisemitizmus izgatással, vallás- és felekezet elleni gyűlölség szításával járna, s ennek igazolásául felolvassa az országgyűlési antisemita párt programját. Tagadja szóló azt is, hogy az antisemitizmus a kereszténység elveivel ellentétben állana; s ennek igazolásául felolvassa a „Moniteur de Rome”-nak novemberi füzetünkben is közölt nyilatkozványát; s végül kijelentve, hogy a törvényjavaslat elfogadása után se számoltunk le végleg a magyar nemzet pusztulásából gazdagodó üzérkedőkkel, – a javaslatot nem fogadja el, hanem csatlakozik Onody Géza határozati javaslatához.

November 24 én.

A zárbeszédok után következett a szavazás felállással. A ház nagy többsége a javaslatot elfogadta.

A javaslat a főrendiház előtt.

A december 10-ki ülésben vette kezdetét a tárgyalás.

A koronázás óta nem volt oly népes a főrendiház, mint ez alkalommal; amint az alábbi szavazási számokból kitűnik, 212 főpap és főúr vett részt a szavazásban, 20–30 tag pedig a szavazás elől az előcsarnokba menekült.

A tárgyalás két napot vett csak igénybe; a főrendiház kevesebbet beszélt, de annál többet, üdvösebbet cselekedett; az ellenkezőjét tette annak, a mit a képviselőház elkövetett.

Az első (december 10-ki) ülésben az általános vitát megnyitotta

Simor János bíbornok-hercegprímás. Minden tekintetben remek faszédéből idézzük a következő passzust, a mely a mi álláspontunknak igazolását foglalja magában. Méltán közszeretben részesülő prímásunk ugyanis egybek közt így szól: Méltóságos főrendek! Magában az indokolásban e törvényjavaslatnak az helyzetetik kilátásba, hogy az izraelita nép a keresztény társadalomba be fog olvadni. Legyen szabad nekem két évezred történetére hivatkozva megjegyznem, hogy a beolvadás bekövetkezni *nem* fog, éppen azért *nem* fog, mert a társadalom keresztény, ő pedig a zsidóság. És ha az a történelmi botrány előállana, hogy a társadalom megszűnnék keresztény lenni, akkor ez a társadalom feloszlik és nem lesz mibe beleolvadjon a zsidóság. És ha ez megtörténik, az izraelitáknak szívos ragaszkodásuk a valláshoz és fajleszigeteltségük mellett ők törhetetlenül állván a maguk állapotában, az így feloszlott, de már nem keresztény társadalom, vagy rabszolgája, vagy üldözője lesz a másíknak. (Helyeslés.)

Nem olvadt be a pogányoknál, nem olvadt be idáig a keresztényeknél, ezután sem fog beolvadni. (Helyeslés.) Egyes beolvadások eddig is történtek, t. i. azért, hogy a keresztény hitre áttértek, de ez a beolvadás, az ő ügyeiket intéző köröknek s embereknek nem tetszik.

1880-ban az „Archives Israélites”, a francia hívő izraelitáknak közlönye fájdalmasan megjegyezte: „Crémieux minden gyermekét megkereszteltette. Ki van a Fould, Worms, Halévy, Eatisbonne, Romilly

gazdag zsidó családokból, a ki még zsidó valláson van?” Különös, hogy 50 esztendő óta majdnem minden gazdag izraelita család a keresztény hitre₄ áttér. Ez a beolvadás eddig is meg volt, ez a beolvadás egyeseknél ezután is lesz. De egy mód van, egyet képzelek magamnak, mely módon e beolvadás meg fog történni. Csakhogy ehhez kettő kell, először az, hogy a keresztény szűnjék meg keresztény lenni, az izraelita szűnjék meg izraelita lenni. (Derűtség.) De erre mindkettő azt fogja mondani: az ár igen magas, az alku nemtelen.

Én a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául nem fogadom el. (Élénk éljenzés.)

Vay Miklós báró koronaőr mentegeti magát, hogy „öreg ember.” Nohát akkor kár volt neki a zsidókkal való összeházasodás mellett dikciót tartania, mert a zsidóházasságnak, mint „öreg ember” már úgy se vehetné hasznát.

Haynald Lajos bíbornok s kalocsai érsek a javaslatot leginkább az állam céljaira s érdekeire való tekintettel nem fogadja el.

Rozner Ervin báró, kassai jogakadémiai tanár, a kinek a nevét a zsidóházassági javaslat alkalmából volt szerencsénk először hallani, — egy filosemita beszéd után elfogadja a javaslatot.

Schlauch Lőrincz szatmári püspök és

Sainassa József egri érsek, úgyszinté

Apponyi György gróf is, — vallás-erkölcsi, bölcséleti s történelmi szempontból kitűnő beszédeket tartanak a javaslat ellen, míg

Fauler Tivadar igazságügyminiszter kötelességszerűleg a javaslat mellett szólal fel.

Deczember 11-ki ülés.

Andreánszky Gábor báró. A törvényjavaslat, midőn az izraeliták és keresztények közti házasságot lehetségessé teszi, a zsidók asszimilációját opportunitási szempontból szándékozik előmozdítani.

Darwin és más természetudósok és tenyésztők azon axiómát állítják fel, hogy a tisztán beltenyészet által tenyésztett faj jobban örökíti tulajdonságait, mint a keverék faj.

Ez axióma szerint, melynek szóló is híve, a sémi faj tulajdonságai e kevert házasság ivadékaiban túlnyomók volnának.

Testileg ez mennyiben lenne üdvös, utal a katona-állításokra, hány zsidó válik be alkalmasnak még azon kevés közül is, kik hadkötelezettségöket más úton nem képesek kijátszani. Lelkileg a sémi fajban tul kifejlett egyéni tulajdonérzék az eredetileg zsidó törvény X. parancsolatját „Ne kívándd felebarátod házát, se mezejét, se egyébnemű jószágát” soha sem engedte e nép véérébe átmenni, még az ó testamentom idejében sem.

A keresztény egyház e parancsolatot szigorúbban, komolyabban vette, és a nyugati népek is alkalmasabb talaj lévén, kifejlődött a keresztény népekben egy tulajdon, melyet a közéletben becsületességnek nevezünk. Részemről, bár belátom, hogy az egyéni meggazdagodást földi javakban igen megnehezíti e tulajdon, kivált más gondolkozású konkurrenssekkal szemben, mégis azt, mint az egyén, úgy az egész nép legnagyobb, legdrágább kincsének tartom.

Idegen befolyás által mai nap e tulajdon intenzivitásából veszíteni

kezd; de ha az előttünk fekvő törvényjavaslat törvénynyé válnék, és azt sokan felhasználnák, e tulajdon idővel egészen megváltoznék. És ne ámit-suk magunkat, méltóságos főrendek, igenis lehet félni, hogy sokan, felhasználják, mert a házasuló nép igen meggondolatlanul szokott cselekedni; hiában inti őket a nagy német költő: „Der Wahn ist kurz, die Reu ist lang.” E meggondolatlanság az ember állati természetében fekszik, így a siketfajd csak szerelmének időszakában ejthető el; ilyenkor szokott óvatosságát félreteszi, a jelen biztonságát is feláldozza. Ebben az állapotban az ember ép oly kevésbé képes nyugodtan meggondolni jövő-i vadékainak sorsát, mint akkor, midőn egy modern Shylock egy kezében a lejárt váltót, a másikkal a menyasszonyt prezentálja.

Pedig inkább látnám, és így gondolkozik a magas ház minden tagja és bátran mondhatom, higgadt perceiben hazánk keresztény lakóinak legnagyobb része: inkább látnám, gyermekemet nehéz napszámmal keresni mindennapi kenyerét, minthogy a szigorú becsület ösvényéről egy lépést is eltérjen.

Hát még azon veszélynek tegyük ki, hogy véérébe más, kevésbbé szigorú becsületesség! ösztön ojtassék!

Az eddig fennálló törvények e veszélytől megóvták a házasulókat; e törvény életük legmeggondolatlanabb perceiben avagy legnagyobb szorultságában ez oltalmuktól megfosztaná; azért, mint jó keresztény és mint magyar ember, e törvényjavaslatot el nem fogadom (Élénk helyeslés.) –

Hogy Andreánszky Gábor báró jeles beszédével hosszabban foglalkozunk, annak természetes magyarázata az, mert a mi felfogásunkhoz közelebb áll. Füzeteink kizárólag csak *antisemitikus* nyilatkozványokat tartalmazhatnak s tartalmazznak.

Vay Béla báró sokat beszélve Promethsusról és Ikarionról (tán *Ikarust* akart mondani a nemes báró?) kijelenti, hogy „mint előrelátó törvényhozó” elfogadja a javaslatot.

Keglevich István grófnak kell a zsidóházasság.

Andrássy Gyula gróf, az emancipacionális törvény másik genialis teremtője a javaslat mellett szónokol, megfenyegetvén a főpapokat, hogy ha meg nem szavazzák az előtte kedvelt zsidóházasságot, majd megkapják az általánosan kötelező polgári házasságot, a melyet különben ő sem fogna soha elfogadni. A főpapok azonban nem ijednek meg a zsidók iránt oly nagy előszeretettel viselkedő nemes gróf fenyegetéseitől.

Tisza Kálmán miniszterelnöknek, zajos „Eláll!”, „Szavazzunk!” kiáltásokkal félbeszakított beszéde után, –

s miután *Cziráky* János gróf, *Széchen* Antal gróf, *Zalka* János győri püspök, *Zichy* Nándor és *Zichy* Henrik grófok a szótól elálltak, 10 tag kívánatára a *névszerinti* szavazás rendeltetett el.

A kérdés az: Elfogadja-e a főrendiház a keresztények és zsidók közötti házasságról szóló törvényjavaslatot általánosságban, a hármás bizottság jelentése alapján: igen vagy nem?

A szavazás eredménye ez: Szavazott 212 tag; elnök nem szavazott.

Igennel szavazott 103, nemmel 109. (*Zajos, hosszas éljenzés a házban és a karzatokon.*)

Elnök e szerint kijelenti, hogy a javaslat nem fogadtatott el, miről a képviselőház értesítettik.

Nem-mel szavaztak a következő hazafias főpapok és főurak:

Főpapok: Simor János bibornok, hercegprímás és esztergomi-érsek, Haynald Lajos bibornok, kalocsai érsek, Samassa József egri érsek, Vancsa János gyulafehérvári görög-kath. érsek, Császka György szepesi püspök, Dulánszky Nándor pécsi püspök, Ipolyi Arnold besztercebányai püspök, Lönhardt Ferencz erdélyi püspök, Kovács Zsigmond veszprémi püspök, Pauer János székesfehérvári püspök, Schlauch Lőrincz szatmári püspök, Schuster Konstantin kassai püspök, Szabó János szamosujvári gör.-kath. püspök, Vályi János eperjesi püspök, Zalka János győri püspök, Hidassy Kornél szombathelyi püspök, Danielik János választott pristinaei püspök, Heiller Károly biduai czimzetes püspök, Krajcsik János sardicaei czimzetes püspök, Lengyel Miklós dulcignoi czimz. püspök, br. Hornig Károly választott scardonai püspök, Máyer István stagni czimz. püspök, Szájbély Henrik vovadrai czimz. püspök, Schinotzer Ignác bácsi czimz. püspök, Virter Bertalan novii czimz. püspök, Kruesz Kriosztom pannonhalmi főpát, Kaczvinszky Viktor jászói főpap és prépost. *Ország zászlósok:* Cziráky János gróf, tárnokmester, Szapáry Géza gróf, főudvarmester. *Főispánok:* Szapáry István gróf, Pest-Pilis-Solc-Kis-Kun, Eszterházy Pál herceg, Sopron. *Grófok:* Almássy Kálmán, ifj., Almássy Tasziló, Apponyi György, Apponyi Lajos, Apponyi Géza, Batthyány Elemér, Batthyány Iván, Batthyány József, Bánffy György, Berchtold Rikárd. Brunswick Géza, Csekolics Endre, Cziráky Antal, Cziráky Béla, Cziráky János ifj., Dessewffy Alajos, Dessewffy Béla, Dessewffy Dénes, Eszterházy László id., Eszterházy László ifj., Eszterházy Miklós ifj., Eszterházy Mihály, Eszterházy Ferencz ifj., Eszterházy Jenő, Eszterházy Mór ifj., Festetics Leo, Festetics Tasziló, Forgács Antal ifj., Forgács Béla, Hunyady Imre, Károlyi Gyula, Károlyi István, Kinsky Dezső, Pálffy István, Pálffy-Daun Lipót Nándor, ifj. Pongrácz Ágoston, Pongrácz Károly, Szapáry Iván, Széchenyi Kálmán, Széchen Antal, Szirmay György, Szapáry Antal, Sztáray János, Török László, Wenckheim Géza, Wenckheim Frigyes, Wenckheim Károly, Wilczek Henrik, ifj. Zichy Gábor, Zichy Géza, Zichy Henrik, Zichy János id., Zichy János ifj., Zichy Imre, Zichy István, Zichy Nep. János, Zichy Nándor, Zichy Pál, Zichy Sándor, Zichy Tivadar, Zichy-Ferraris Bódog, Zichy-Ferraris Lajos, Zichy-Ferraris Manó. *Bárók:* Andreánszky Gábor, Barkóczy Sándor, Horeczky Ferencz, Jeszenszky Sándor, Jósika Kálmán, Laffert Antal, Orczy Elek, Rédl Béla, Révay Ferencz, Vay Dénes, Vécsey Sándor, Walterskirchen Ernő, Wenckheim József, Ugrón Lázár.

Igen-nel (vagyis a zsidóházasság mellett) szavaztak következő nevezetű urak, a kik közül csak a kormány szolgálatában álló főispánokat lehet menteni.

Országzászlósok: Bánffy Miklós gr. főpohárnokmester, Erdődy István gr. főlovászmester, id. Vay Miklós br. koronaőr, Szlávy József koronaőr. *Főispánok:* Darvas Imre, Abauj-Torna, Zeyk Károly Alsó-Fehér, Tabajdy Károly Arad és Krassó-Szörény, Sándor Béla Bács-Bodrog, Perczel Miklós Baranya, Mailáth István Barsmegye, Döry József br. Bihar, Vay Béla br. Borsod, Bethlen András gróf Brassó, Mikó Bálint Csik, Rónay Lajos Csongrád, Bánffy Zoltán br. Maros-Torda, Horváth Mihály Fogaras, Fáy Gusztáv Gömör-Kis-Hont, Degenfeld József gr. Hajdú, Potsa József Háromszék, Beöthy Lajos Heves, Majthényi László br. Hont, Pogány Ignác, Hunyad, Beniczky Ferencz

Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Bethlen Gábor gr. Kis- és Nagy-Küküllo, Eszterházy Kálmán gr. Kolozs, Zuber József Komárom, Miske Imre br. Mosony, Gyürky Ábrahám gr. Nógrád, Berchtold László gr. Nyitra, Eszterházy István gr. Pozsony, Mattyasovszky Tamás Sáros, Jankovici, László Somogy, Graefi József Szabolcs, Domahidy Ferencz Szatmár, Brenneberg Mór Szeben, Ormós Zsigmond Temes, Hertelendy József Torontál, Kubicza Pál Trencsén, Dániel Gábor Udvarhelymegye, Török Napoleon gróf Ungmegye. Glavina Lajos Zalamegye, Molnár István Zemplénmegye, Radvánszky Béla báró Zólyom-megye. Herczegek: Batthyány Ödön herezeg. Grófok: Andrássy Aladár, Andrássy Gyula, Bathyány László, Bethlen József, Bissingen Nándor, Csáky Gyula, Csáky Jenő, Csáky Vidor, Erdödy György ifj., Hugonny Béla, Keglevich István, Korniss Emil, Lónyay Menyhért id., Lónyay Béla, Nemes Vincze, Pálffy János, Pallavicini Ede ögr., Pejacevich János ifj., Pejacevich Mark, Széchenyi Ferencz, Széchényi Jenő, Teleky J. Bárók: Ambrózy Gyula, Ambrózy Lajos id., Barkóczy Ferencz, Dőry Lajos, Edelsheim-Gyulay Lipót, Eötvös Loránd, Fehérváry Géza, Fiáth Miklós, Földváry Lajos, Földváry Sándor, Huszár Károly, Kemény Endre, Liphay Béla, Mesznil Viktor, Nyáry Jenő, Orczy Andor, Orczy B., Podmaniczky Ármin, Podmaniczky Elemér, Podmaniczky Géza, Podmaniczky László, Podmaniczky Levente, Pongrácz Vincze, Radvánszky Géza, Radvánszky János, Révay Gyula, Rózner Ervin, Rudnyánszky Béla, Rudnyánszky József, Simonyi Lajos, Splenyi Béla, Splenyi Pál, Vay Miklós ifjabb, Vay Sándor, Vay Elemér.

*

A főrendiháznak, a javaslat visszavetéséről szóló üzenete f. hó 12-én a képviselőházhoz érkezvén, a ház többsége annak mielőbbi tárgyalását forcírozta, s e tárgyalást már másnapra, f. hó 13-kára tűzte ki. Ez alkalommal a tárgyalás elhalasztása mellett — se javaslat el nem fogadása esetén a főrendiház üzenetének egyszerű tudomásul vétele mellett pártunk részéről *Simonyi Iván* tartott egy sikerült beszédet, kiemelvén, hogy a fenforgó kérdésben nem a képviselőház; hanem a *főrendiház* tolmácsolta a nemzet akaratát. Az elhalasztás, illetőleg a tudomásul vétel iránti határozati javaslatára azonban az elzsidósodott képviselőházban csak az antisemiták szavaztak, s a midőn az elzsidósodott többség ismét „derültség”-be esett a csekély számú antiszemita szavazók láttára, *Istócmj* oda kiáltotta nekik: „Ne nevéssenek az urak, mert *nemsokára* meg majd *mi fogunk nevetni!*”

A ház túlnyomó többsége a javaslatnak a főrendiházba leendő visszaküldését határozta el. A főrendiház azonban ez évben már több ülést nem tartván, csak jövő évi január hóban fogja újból tárgyalni az ügyet, s amint a főpapság és a hazafias aristokraczia hangulatából kivehető, *újra vissza fogja vetni a javaslatot.*

Pénzintézeteink s nagy iparvállalataink elzsidósodása.

E folyóiratban többször történt utalás arra, hogy zsidó „polgártársaink” mint kerítik hatalmukba, mint zsákmányolják ki előnyükre a rendelkezésre álló eszközöket és ezek közt első sorban hatalmuk főeszközét: a *pénzt*. A nagy közönség is érzi ezt, öntudatlan remegés futja át a társadalmat az új socialis és politikai bajjal szemben, de csak ke-

vesén vannak kik tudnák, hogy a tőke elzsidósodása mily mérveket öltött, s hogy tulajdonképen a „viruló fővárosban,” a nemzet szívében zsidó az úr.

Mi sem lehet alkalmasabb e nézet igazolására, mint ha egy pillantást vetünk a budapesti nagy iparvállalatokra és bankokra: azonnal tájékozva leszünk, hová fejlettek a dolgok.

Íme a pénzügyi középontja a börze: alelnök *Strasser A.* A tanács 28 tagja közül Izrael népének képviselői: *Altschul S.*, *Áltstätter R.*, *Báronyi B.*, *Beck M.*, *Beimel Jakab*, *Brüll Ármin*, *Deutsch Károly*, *Gold Zsigmond*, *Heller Gábor*, *Höllischer Manó*, *Káinoki (!) Izidor*, *Kohner Zsigmond*, *Krause Lajos*, *Mauthner Zs.*, *Nágel Ármin*, *Neumann Frigyes*, *Neumann Miksa*, *Be dl Jakab*, *Schweiger Márton*, *Ullmann M. G.*, *Wahrmann Moritz*, *Weiss Berthold*, *Weissmann Móritz.* (23.) Titkár: *Lt. Félegyházi Á.* (telivér zsidó), *Fürst Lajos*, *Keményffy Gábor* (dtto.) A leszámoló bizottság hét tagja közül hat sémita. A szenzálok, a menynyire kivenni bírtuk, kivétel nélkül zsidók.

Az osztrák-magyar bank nyolcz igazgatója közül négy zsidó, u. m. *Bust Bernát*, *Hatvani Deutsch*, *Gold Zs.*, *Stern Ignác.* Itt még sok küzdelem árán meg van a paritás; de meddig?

Első intézetünk a magánbanküzlet terén, mint a *Lloyd et consortes* hirdetik, a *m. általános hitelbank*; és szinte csodálkozni kellene, hogy ilyen intézetnél a keresztény elem túlsúlyban van, legalább a functionáriusok névsora ezt mutatja. A tény azonban az, hogy az egész nem egyéb mint *Rothschildék* filialéja, mely ház híven taktikájához, figuránsokat keres, hogy hatalmát fedezze; a részvények nagy része azonban kezében van, ép úgy mint a bécsi *Credit-Anstalt*nál, s hogy akarata, ellen mi se történjék, arról gondoskodnak *Kornfeld* és *Mauthner* igazgató urak. A bank két gőzmalmanak igazgatója *Brüll* úr, „egy a mi népünkéből.”

A *m. jelzálog hitelbank*nál ugyan *Széli* az elnök, de *Minkus* a factotum, s *Lukács* es *Hegedűs* mellett ott ül *Wahrmann* és *Beck*.

A leszámítoló-banknál *Wahrmann*on kívül *dr. Mandello*, *Beck M.*, *Schweiger Adolf*, *Neumann Frigyes* és *Miksával* találkozunk.

A kereskedelmi bankot, a 40-es évek sokat dicsért alkotását *Lánczy Leo* úr dirigálja, és *Rust Bernát* úr ellenőrzi, s két nem-zsidón kívül, *Machlup A.*, *Neuwelt Armin*, *Schweiger Márton*, *Weise B. F.* igazgatják. Alelnöke *Kohner Zsigmond*.

Az egy. fővárosi takarékpénztárnál ott látjuk *Nágel Herman* t, *Oppenheim J. J.-t*, *Mandl Ignác*ot és *Keppich Ármint*. A III. ker. takarékpénztárnál az összes ügyvivők közt 2—3 nem zsidó.

A *m. ált. takarékpénztár* igazgatója, daczára *Jókainak (?)* és *Korizmitsnek: Mandello Hugó*.

Ezen szemelvények után mehetünk egy lépéssel tovább; lássuk a magyar ipar szemefényét, *malmainkat*.

A *hengermalom* alelnöke: *Brüll Miksa* lovag. Igen érdekes a „*Pannonia*,” ennek elnöke *Wahrmann*, négy igazgatója közt egy nem zsidó; a felügyelő bizottság, a v.-igazgató, a disponens, a pénztárnok mind azok.

Az I. bpesti gőzmalomnál a zsidók érdekeit *Basch Fülöp*, *Beer Salamon*, *Deutsch József*, *Flesch Móricz* stb. képviselik. A *Concordiánal* épen tizet számítottunk meg; a „*Luiza*”-malom elnöke *Ullmann M. G.*

Az „*Erzsébet*”-é, a *minorum gentiumot* nem is tekintve, újra *Adler* Móritz, itt bukott meg nemrég azon indítvány, hogy a könyveket magyarul vezessék. És így lehetne ezt részletezni csaknem vég nélkül. A *kőbányai*, az *újlaki* téglagyár csaknem egészen zsidóké; nagyon erősen ülnek a nyeregben az *első magyar gyapjúmosónál* és a *papírgyárnál*; övük a *kőbányai serfőződe*, a *spodiumgyár*; irányadólag szerepelnek az *északmagyar orsz. köszénbánya-társulatnál*, a *Gschwindt-féle szeszgyárnál*, a *közúti vaspályánál*; a *Dunagőzhajózási társaság* itteni főnöke *Ullmann*, kinek egyetlen qualificatiója hogy zsidó.

De nem folytatjuk tovább; a ki bővebb adatokat kíván, annak ajánljuk a „Magyar Compass” legújabb folyamát; abból meríthetünk argumentumot eleget. Nem mulaszthatjuk el azonban kiemelni, hogy a *Salyó-Tarján-Bimamurányi vasgyártársulat*, ezernyi holdakra menő ingatlanaival legutóbb szintén zsidók kezébe került, s hogy a sokat dicsért *fiumei petróleum-finomítót*, *rizsgyárat* stb. a *buda-pécsi vasúttal* egyetemben *Rothschild* úrék építtetik.

Nem nagy művészet kell hozzá, hogy e vonásokból képet alkossunk; míg egy részről a föld rohamosan kerül zsidókébe, azalatt a pénzpiac, a bankok, a nagy ipar már csaknem kizáróan az ő terrénuk; a nagy tőkék a mi bajunk, és pedig azért, mert ezek zsidók.

Hová jutunk, ha ez így halad: arra feleljenek vezérlő politikusaink!

Az első választási győzelem.

Pozsony megye szempczi választókerületében, az eddigi képviselőnek gr. *Zichy* Ágostnak *fiumei* kormányzóvá történt kineveztetése folytán, f. hó 12-kén új választás eszközöltetett.

A kormánypárt jelöltje volt a *filosemita* *Andrássy* Mihály, a ki teljesen biztosnak hitte győzelmét. A választást megelőzőleg egy nappal azonban *antisemita programmal* hirtelen fellépett *Ráth Ferencz*, a „*Pozsony*” című *antisemitikus* napilap szerkesztő-tulajdonosa, s a választók rokonszenvét rohammal meghódítva, *Andrássy* M. 177 szavazata ellenében 558 szavazattal, s így 381 szónyi többséggel, nagy lelkesedés közt képviselővé választatott.

Üdvözöljük szempczi derék választó elvbarátainkat e pártunknak szerzett fényes győzelemért. Remélhetőleg ezen jó példájuk hatni fog a kecskeméti választókra is, a kik, miután a f. hó 2-án végbement választásnál *Halász* Géza *nem-antisemita függetlenségi* jelölt csak 160 szavazatot kapott, f. hó 19-kén újból választaniuk kell a 339 szavazatot nyert *Vadnay* Andor *függetlenségi antisemita* jelölt, s a 357 szavazatot nyert *Vámos* Béla *kormánypárti filosemita* közt.

